

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Božić u Ekvadoru

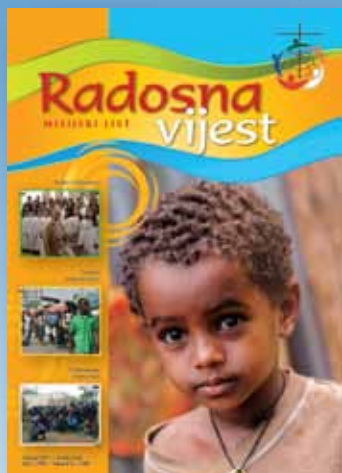

Istinita
božićna priča

U Simatapu
treba doći

Apostolat molitve

Da svi kršćani budu vjerni Gospodinovu učenju, pokušavajući molitvom i bratskom ljubavi obnoviti crkveno zajedništvo te suradnjom ići u susret izazovima s kojima se suočava čovječanstvo.

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara Misijski velikani

Kao dijete iz Nazareta.....	3
Navještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga.....	5
Božić u Ekvadoru.....	6
Istinita božićna priča.....	7
Peta godišnjica mučeničke smrti s. Lukrecije Mamić i ubojstvo s. M. Clare Agano Kahambu	8
U Simatapu treba poči.....	9
Božja ljubav nadilazi granice obitelji i naroda.....	12
Apostolat molitve za siječanj.....	14
Božićna izložba	15
Prijatelji Malog Isusa – misionari milosrđa	15
“Misijska kućica” ispred crkve.....	16
Volonterska večer: priče iz Afrike.....	17
Predavanje i radionice o misijama.....	17
Posjet nacionalnih ravnatelja Papinskih misijskih djela.....	17
Otvorena 18. misijska izložba	18
S malarijom na putu	19
Mučenica s. M. Clara Agano Kahambu	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. mr. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje “Opis plaćanja” navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN: HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Kao dijete iz Nazareta

Piše mons. Luka Tunjić

U mjesecu siječnju Papinsko misijsko djelo sv. Djetinjstva, koje slavi svoj dan na svetkovinu Bogojavljenja, zauzima središnje mjesto. Budući da je na Bogojavljenje Dijete, koje traže Tri mudraca s istoka na prvom mjestu, tako je i u Djelu sv. Djetinjstva dijete na prvom mjestu, i to dijete koje treba pomoć i dijete koje daruje. Iz tog razloga moto ovogodišnjeg plakata i svih promidžbenih materijala koje smo pripremili glasi: „Djeca pomažu djeci“.

Djeca su uvijek bila neiskorišten potencijal, koji je jedino Isus dovoljno vrijednovao. Čak nam ih stavlja kao uzor i mjeru onih koji ulaze u kraljevstvo nebesko: „Pustite dječicu neka dolaze k meni i ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje. Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući.“ (Lk 18, 16 – 17)

Što to djeca imaju, a nemaju odrasli, te ih Isus proglašava najvećima u kraljevstvu nebeskom? (Usp. Mt 18, 4) Imaju ljubav najbližnju Kristovoj ljubavi. U dječjoj ljubavi, koja je iskrena, otvorena, dobronamjerna, neuvjetovana... najjasnije se ogleda Kristova ljubav. Takva ljubav je ideal. Za njom trebamo čeznuti i takav svijet, u kojem će Kristova – dječja ljubav vladati, imamo zadaću stvarati. Sebičnost i oholost odraslih, hranjena svim oblicima materijalizma, najveći su neprijatelji u izgradnji tog svijeta.

Naviknuti dobiti sve što želimo odmah i sada, bez puno napora i žrtve, u opasnosti smo i s Bogom ući u konflikt, prigovarajući mu da nas ne čuje, ne razumije i ne uslišava. Kako se ne bismo tako osjećali, kad smo molitvi i duhovnosti dali folklorni i trgovački karakter, kad smo izgubili dječju odanost prema Ocu Nebeskomu. Napast da s malo dobijemo puno, i to vlastitim

snagama, sve više osvaja današnji svijet i stvara iluziju čovjekove samodostatnosti. Suvremeni čovjek se u njoj guši, ne vidi izlaza, nezadovoljan je, a nema snage ništa ozbiljno promijeniti. Nalazi se u stanju neprekinute anestezije, iz koje ga može probuditi samo dječja ljubav – čitaj: Kristova ljubav – koja je odgovor na sva naša nesnalaženja i stranputice te put odlutalog djeteta k Ocu Nebeskomu.

Misionarska ljubav slična je dječjoj ljubavi. Pomažući misionarima i misijama, pročišćavamo svoju ljubav, pretvaramo sebičnost u darivanje, a oholost u ponizno služenje. Iz tih razloga Djelo sv. Djetinjstva zaslužuje puno više od našega površnog osjećaja i nudi daleko više od onoga što možemo, odnosno želimo shvatiti. Stavljajući dijete u sredinu, Isus je, zapravo, stavio svoju božansku ljubav u središte naših života. U toj ljubavi sva djeca svijeta imaju utočište, radost življenja i ljepotu odrastanja. U istoj toj ljubavi i odrasli imaju nepresušan izvor svih milosti, pogotovo kad kleknju.

Koristim prigodu zahvaliti svim suradnicima i prijateljima misija za molitvenu potporu i svaku drugu pomoć te svima zaželjeti sretnu i blagoslovljenu 2017. godinu ispunjenu djelima naše ljubavi, u kojoj će sva djeca svijeta prepoznati Kristovu ljubav.

Zahvala dr. Milanu Šimunoviću i predstavljanje mons. Tome Vukšića

U rubrici Na tragu nove evangelizacije, tijekom cijele 2016. godine, dr. Milan Šimunović pokušao nam je približiti misijsku stvarnost na način da ju što bolje odjelotvorimo, postajući svjesni svojih obveza prema misijama. Složit ćete se da je to uradio vrlo vješto, kao iskusan pastoralac i kateheta. Svojim priložima još više je budio našu radoznalost, nadahnjivao nas i pozivao na novi pristup misijama i misijskom poslanju. Najiskrenije mu zahvaljujemo, što je prenio na stranice ovoga misijskog lista svoje znanje, iskustvo i ljubav prema misijama. Posebno nam je drago što će ova zahvala odnosno pisanje imati svoju trajnost, jer su riječi dr. Šimunovića posijane u srca tolikih čitatelja i pastoralnih djelatnika i kao takve, duboko smo uvjereni, donosit će željene plodove.

U narednim brojevima tijekom ove godine, produbljiivat će naše misijsko znanje i misijski duh mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u Bosni i Hercegovini. Učinit će to razmišljanjem o dekretu Drugoga vatikanskog sabora o misijskoj dje-

latnosti Crkve *Ad gentes*. Radi se o temeljnu dokumentu o misijama, koji je usvojen na samom završetku Sabora. Smatramo korisnim upoznati naše čitatelje, suradnike i prijatelje misija s tim dokumentom, koji je nastajao strpljivo, s puno rada i promišljanja, jer se radi o tematici kojoj Crkva prvi put sustavno prilazi i posvećuje joj cijeli jedan dokument. Cilj nam je produbiti naše misijsko znanje te da misijske ideje i poticaji tog dekreta dopru do svih uzrasta u župama i školama. Našoj čitateljskoj i široj javnosti mons. Vukšić već je poznat. A uvjereni smo da će se najbolje sam predstaviti svojim razmišljanjem i pisanjem. Ipak, evo nekoliko crtica iz njegova života.

Rođen je 9. siječnja 1954. godine u Studencima, u Hercegovini. Nakon završene Osnovne škole i klasične gimnazije, završio je studij teologije u Sarajevu. Za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen je 29. lipnja 1980. godine u rodnim Studencima. Na Orijentalnom institutu u Rimu doktorirao je istočne crkvene znanosti (odjel teologije – patrologije), a postigao je i magisterij iz kanonskog prava na Sveučilištu Urbanijani u Rimu. Papa Benedikt XVI. imenovao ga je 1. veljače 2011. godine prvim vojnim biskupom u BiH. Prije imenovanja biskupom obnašao je različite svećeničke službe: župni vikar u katedrali u Mostaru, novinar i lektor

mjesečnika *Crkva na kamenu*, tajnik biskupa Žanića, predavač na teološkim institutima u Mostaru i Dubrovniku, a na mostarskom teološkom institutu bio je i ravnatelj, predavač na postdiplomskom studiju KBF u Zagrebu, vicerektor Vrhbosanskoga bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, sudac na crkvenim sudovima u Sarajevu i Mostaru, na kojem je bio i sudski vikar, generalni vikar Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanke biskupije, član nekoliko vijeća BKBiH-a, ravnatelj Katoličke tiskovne agencije BKBiH-a, a od 1991. godine profesor je na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji – danas Katoličkome bogoslovnom fakultetu, na kojem još predaje. Član je mješovitog povjerenstva za odnose Crkve i države BiH i mješovitog povjerenstva za odnose Crkve i države u Crnoj Gori. Predsjednik je nekoliko vijeća BKBiH-a i trenutno dopredsjednik BKBiH-a.

Uz te službe objavio je i nekoliko knjiga te priredio nekoliko znanstvenih zbornika i monografija. Sudjeluje na znanstvenim domaćim i međunarodnim simpozijima. Suradnik je, urednik i član uredništva raznih časopisa, enciklopedija i novina. Njegova nepotpuna bibliografija broji više od 1000 naslova različitoga sadržaja.

Mons. Vukšiću već sada zahvaljujemo što je, uza sve svoje obveze, pristao pisati i za naš misijski list.

Razmišljanje uz Dekret Drugoga vatikanskog sabora *Ad gentes* misijskoj djelatnosti Crkve

Piše mons. Tomo Vukšić

Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (1)

Drugi vatikanski sabor, koji je trajao četiri godine (1962. – 1965.), objavio je šesnaest dokumenata, od kojih su neki konstitucije, drugi se nazivaju dekretima, a treći deklaracijama. Među njima su svakako najvažnije dvije dogmatske konstitucije: jedna o božanskoj objavi – *Dei verbum*, a druga o Crkvi – *Lumen gentium*, te potom dvije pastoralne konstitucije: o svetoj liturgiji – *Sacrosanctum concilium*, koja je bila prvi saborski dokument, i o Crkvi u suvremenom svijetu – *Gaudium et spes*. Na trećem su mjestu po važnosti dokumenti iz kategorije dekreta, a Sabor ih je objavio devet, i nakon njih slijede deklaracije, kojih ima tri.

Saborski dokument kojim se ovdje želimo baviti naziva se „Dekret *Ad gentes* o misijskoj djelatnosti Crkve“ te je iz samoga njegova službenog naziva jasno da se svrstava u srednju kategoriju saborskih dokumenata, to jest dekreta, ako ih promatramo kroz vrstu kojoj pripadaju i autoritet koji proizlazi iz njihove naravi.

U ovom izlaganju najprije će biti ukratko predstavljen proces nastanka dekreta *Ad gentes*. Potom će biti govora o teološkom i praktičnom pastoralnom sadržaju dokumenta te o teologiji koja se, u svezi s misionarskim poslanjem i djelovanjem, bavi spasenjem ljudi u stanju njihove pripadnosti nekršćanskim religijama. Bit će spomenuti također neki poslijesaborski dokumenti crkvenog učiteljstva o misijama, a na kraju predstavljene i neke novije teorije o dijalogu i misijama te upozoreno na odnos između obveze naviještanja evanđelja Isusa Krista i suvremene kulture dijaloga.

1. Nastanak dekreta *Ad gentes*

Ovdje je svakako zgodno također podsjetiti da je Drugi vatikanski sabor prvi sabor u povijesti općih sabora na kojem se pojavljuje tema

misija, tako da se njome bavi jedan cijeli dokument. Kao što je poznato, istina je da je i na Prvome vatikanskom saboru (1869. – 1870.) bila predviđena i kao radni materijal priredena jedna studija na temu misija, kojom se taj sabor namjeravao baviti. Međutim posao tada nije privršen kraju zbog povijesnih okolnosti koje su nastale ujedinjenjem Italije i posljedica koje su iz toga proizašle, pa je zasjedanje tog sabora bilo prekinuto i nikada nije nastavljeno.

Ali tijekom prve polovice 20. stoljeća temom misija više se puta bavilo crkveno učiteljstvo na najvišoj razini te su objavljeni brojni dokumenti o toj temi. Tako, naprimjer, papa Benedikt XV. (*Maximum illud*, 1919.), zatim papa Pio XI. koji je prozvan papom misija (*Rerum Ecclesiae*, 1926.), te Pio XII. (*Saeculo exeunte*, 1940.; *Evangelii praecones*, 1951.; *Fidei donum*, 1957.) i Ivan XXIII. (*Princeps Pastorum*, 1959.). No i prije toga, također tijekom 19. stoljeća, pape su misijskomu pitanju posvećivali svoje pojedine dokumente: *Prae nobis* (Grgur XVI., 1840.), *Quanto conficiamur* (Pio IX., 1863.), *Sancta Dei civitas* (Leon XIII., 1880.), *Catholicae Ecclesiae* (Leon XIII., 1890.).

Usporedno, misijska djelatnost u to vrijeme ubrzano je napredovala, posebice nakon što je Crkva za biskupe započela imenovati svećenike iz misijskih krajeva. Tako se polako stvarala domaća misijska hijerarhija te su na Drugome vatikanskom saboru sudjelovali brojni saborski oci iz misijskih zemalja Afrike i Azije. Sve to unijelo je nov duh, novu metodologiju, nove pravne aspekte, nov način razmišljanja, s kojima se nikada prije nije susretalo na saborima, a da se pritom ništa nije gubilo od osnovne misijske dimenzije i poleta.

Izrada saborskog dekreta *Ad gentes* trajala je cijelih pet godina. Sve je započelo u listopadu 1960. godine, kad je započelo raditi pri-

pravno povjerenstvo (*Commissio praeparatoria*). Ono je potom izradilo prve nacрте radnog materijala za saborska zasjedanja, a djelovalo je do 7. prosinca 1965. kad je izglasan dekret o misijskoj djelatnosti Crkve, odnosno kad ga je istog dana, nakon izglasavanja, potpisao papa Pavao VI. No rad na pripravi dekreta *Ad gentes* pojačan je posebice nakon 28. studenoga 1962. kad je, kao jedna od pet pripravnih potkomisija, svoje prvo zasjedanje održalo Pripravno povjerenstvo za misije (*Commissio praeparatoria de missionibus*).

Izrada saborskog dokumenta o misijama bio je vrlo težak i zahtjevan posao. Vodile su se teške rasprave kako o samoj naravi dokumenta, tako i o rasporedu njegova sadržaja. A koliko je to bio delikatnan posao, dijelom oslikava i podatak da je dekret o misijskoj djelatnosti Crkve izglasan i potpisan doslovce pretposljednega dana Sabora, koji je završio na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 1965. A da priprava teksta napreduje teško, bilo je posvema jasno već ujesen 1964., kad je saborskim ocima podijeljen izvještaj o argumentima prema kojima je izrađen nacrt (*Relatio circa rationem qua schema elaboratum est*), u kojem je objašnjen dotadašnji rad na izradi nacрта budućeg dokumenta o misijama i predstavljena njegova shema. Tad su saborski oci izviještali da je dotadašnji posao bio tvrd, da se članovi pripravnog povjerenstva ne slažu oko naravi nacрта, a ni glede rasporeda tematike u tekstu, jer je sama materija teška. Ipak, na osnovu toga radnog materijala i kasnijih rasprava, na kraju je Crkva dobila dobar dekret o misijama i, kad je 7. prosinca 1965. glasovano o dekretu *Ad gentes*, glasovanju je pristupilo 2399 saborskih otaca, od kojih je 2394 glasovalo za izradeni tekst, a samo petorica su glasovala protiv.

Božić u Ekvadoru

EKVADOR
– s. Klementina Banožić

Oduvijek me je zanimalo božićno vrijeme i božićna slavlja. Nakiti i ukrasi kojima se već danima prije odjene cijeli ambijent, ozračje koje nas prati i ispunja neobičnom snagom i poletom, vrijeme priprema, kao i dani svećanih obreda.

Duboko ukorijenjena pobožnost Malomu Isusu u većini ekvadorskih, kulturno različitih zajednica označena je isto tako različitim običajima i ispunjena velikim žarom i privlačnošću.

Božićno vrijeme počinje vrlo brzo. Adventa gotovo i nema. U većini zajednica, *los Prioste*, osobe odgovorne za božićno slavlje pa i sv. misu, imenovani su godinu dana prije. Sv. mise i procesije počinju od 22., 23., 24. prosinca i traju sve do svetkovine Sv. Triju kraljeva - 6. siječnja), a u mnogo slučajeva sve do Čiste srijede, kad se završavaju poznatom sv. misom a *Niño Karnevalero*. *El Prioste* je zadužen za cijelo slavlje i poznat kao *marcantaitas* (*tatanositelj*) ili *marcanmamas* (*manositeljica*), koji nose u rukama,

u zagrljaju *amarcan* – kipić Djeteta Isusa. Oni organiziraju i cijeli sadržaj feste, što zahtijeva prisutnost raznog osoblja odjevena u odjeću *disfrizados*, koji su vrlo značajni za tradicionalna slavlja njihova naroda, povezano s datumom koji odgovara sa slavljem Božića. *El Prioste* organizira prijenos Djeteta Isusa iz kuće u župnu crkvu i natrag u kuću, uz različito značajno osoblje. Prema sposobnostima i mogućnostima *Priosta*, procesija i božićna misa može imati oko tridesetak različitih značajnih osoba, koje prikazuju razne sposobnosti.

Božić je jedan od najvažnijih slavlja liturgijskog kalendara, u kojem je prisutan religiozni sinkretizam, tj. prisutnost običaja kršćanske tradicije i običaja andskog naroda.

Uza zvuk i ritam truba i bubnjeva počinje slavlje koje traje od dva do sedam dana po selima gdje su zadržani cjeloviti običaji. *Los caporales* otvaraju procesiju, s narančastim maskama, i otvaraju ulicu za ples. *Los Caporales*, *el Payaso*, a ne može faliti ni *Llama* – uz uzvike: "Živio Mali Isus!"

Božić je poziv na izlazak iz ropstva grijeha, on je put prema zajedništvu

U gradskim i prigradskim predjelima zadržani su najosnovniji običaji. No u svemu tome nastojimo dati veći naglasak evangelizaciji. Radi toga organiziramo devetnice u obiteljima i u malim kršćanskim zajednicama.

Uz pratnju vjeroučitelja, laika, sestara u malim kršćanskim zajednicama ove godine smo organizirali devetnicu s temama iz posljednjeg dokumenta pape Franje: *Amoris letitia*.

Devetnicu smo svaki put započeli s blagoslovom obitelji. Zatim smo nastojali sagledati situacije i probleme obitelji. Uz Božju riječ i molitvu probudili smo nadu i pokazali put prema poboljšanju situacije. Devetnicu smo završili s procesijom i unošenjem Djeteta Isusa u crkvu i sudjelovanjem na sv. misi.

Iskreno pozdravljam i od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima, svima koji ste pogledali film *Madrecitas*, koji pridonosite za naše postradale u potresu i za rekonstrukciju crkve u Paloquemadu.

Uza sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu pozdrav od s. Ive, s. Antonele i s. Klementine, službenica milosrđa iz Ekvadora

Istinita božićna priča

HAITI
– s. Liberija, s. Ana i s. Mirjam

Što je Božić? Na što nas on podsjeća, ako ne na ŽIVOT? Život, rođenje Maloga Isusa! On se rodio radi nas, da i mi imamo spasenje u njemu. Nama redovnicama služavkama Malog Isusa svakog dana je Božić ako u tom danu susretnemo Malog Isusa, ako ga prepoznamo u ljudima i osobama pokraj nas.

Poštovani i dragi misijski suradnici i prijatelji misija, za ovaj Božić s vama rado dijelimo ovu priču iz naše misije u Haitiju o jednome spašenom životu.

Jednoga dana Jonel, zaposlenik Dječjeg doma „Cardinal Stepinac“ došao je na posao neobično tužan. On je inače čovjek vesele naravi i vrlo razgovorljiv. Nije išao u školu, ali se naučio potpisati. Malog je rasta, sićušan, ali vrijedan i vrlo okretan. Uvijek je radostan i uslužan. Ima četvero predivne djece, na koju je veoma ponosan. Vidjevši ga neobično tužna, upitamo ga što se dogodilo, a on briznu u plač i jedva izgovori riječi: „Moja supruga mora umrijeti.“ Šokirane tom njegovom tvrdnjom, ispitujemo što joj se dogodilo. I on počne tužnu priču: „Moja supruga se već nekoliko dana ne osjeća dobro.“ Pitamo ga je li bila kod liječnika. Odgovorio je: „Da, sinoć sam s njom bio na hitnoj. Znaite, ona je u šestom mjesecu trudnoće. Sinoć su joj rekli da je dijete u njoj već mrtvo i da je jedino rješenje operativni zahvat.“ Upitali smo ga jesu li to napravili, a on ponovno briznu u plač i nastavi priču: „Ne, nisu, mi smo trebali najprije platiti sve bolničke usluge, a oni bi tek tad uradili intervenciju. Mi nemamo novca za to. Išli smo i u drugu bolnicu, pa je i tamo ista procedura. Vratili smo se kući i ona sada čeka da umre.“

Ostale smo šokirane. Odmah smo nazvale Bolnicu svetog Kamila, u koju inače vodimo našu djecu kad im zatreba liječnička pomoć. Upoznali smo ih sa slučajem i zamolili da ju odmah prime, učine sve što je potrebno, a da ćemo mi sve troškove platiti. S. Sidonie, kamilijanka, koja radi u toj bolnici, sve je u rekordnu roku organizirala i odmah je počela borba za spašavanje života jedne dobre, revne i odgovorne majke i supruge – gospode Mislen. I spasili su ju, Bogu hvala. Morala je ostati u bolnici nekoliko dana, otklonili su sve uzroke njezinih zdravstvenih problema. Trebalo joj je dosta vremena da se oporavi. Nakon što se oporavila od šoka i operacije, došla je sa svojim mužem Jonelom da nam zahvali. Rekla nam je: „Sestre, hvala vam što niste dozvolile da

umrem.“ Te riječi gospode Mislen ne ćemo nikada zaboraviti, a tek njezin blaženi osmijeh na licu, pun iskrene zahvalnosti.

Sretna ona, sretna mi, sretna cijela obitelj. Jedan je život spašen. Ali, nažalost, takvi slučajevi ovdje u Haitiju nisu rijetki. Mladi ljudi i djeca često umiru i od nekih običnih bolesti, samo zato jer nemaju novaca da si priušte potrebno liječenje.

Ta priča nas podsjeća na Marijino i Josipovo traženje „porodilišta“ u Betlehemu i kucanja na više vrata da bi pronašli sklonište koje im je u tom trenutku bilo neophodno, a oni nisu imali novca da plate... Da mi nismo u patnjama gospode Mislen prepoznale malenoga, odbačenog Isusa, ona bi sada bila među mrtvima, a njezina djeca siročad.

Posljednjih mjeseci Haićani se nalaze u teškoj životnoj situaciji. Uragan koji je pogodio Haiti napravio je puno štete, uništio je poljoprivredne nasade. Ljudi su ostali bez hrane, vode... Ponovno se pojavljuje glad i veliko siromaštvo. Pojavile su se i razne bolesti, kolera ponovno odnosi živote.

Upravo vaša darežljivost i velikodušnost dala nam je mogućnost da smo mogli pomoći gospodi Mislen i mnogim drugima u različitim potrebama. Hvala vam što srcem, molitvom i prilogom pomažete naše misijsko djelovanje u Haitiju. Od srca zahvaljujemo, ključici: „ŽIVIO MALI ISUS!“ Želimo vam čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu 2017. Neka Mali Isus UVIJEK živi u našim srcima, da bi ga svi mogli prepoznati u siromasima i potrebitima.

Peta godišnjica mučeničke smrti s. Lukrecije Mamić

Poštovani čitatelji Radosne vijesti, želim vas izvijestiti kako smo obilježili petu godišnjicu mučeničke smrti naše misionarke s. Lukrecije Mamić u Kirembi i moje dojmove iz posjeta sestrama franjevkama u DR Kongu.

S Lukrecija ubijena je 27. studenoga 2011. Mi službenice milosrđa u Burundiju i Ruandi obilježile smo spomen na njezinu mučeničku smrt sv. misom u samom mjestu ubojstva u Kirembi, u Burundiju. Osobno sam sudjelovala na sv. misi, kao i druge sestre i novakinje iz zajednice. Mi smo došle iz Ruande samo za tu prigodu. Sv. misu je služio župnik iz Kirembe u bolničkoj kapeli, a prisustvovali su mnogi poznavatelji i prijatelji pokojne s. Lukrecije, tj. bolničko osoblje, bolesnici i župljani Kirembe. Poslije sv. mise uputili smo se u procesiji do spomenika u bolničkom vrtu, koji su podigli mještani Kirembe, odmah nakon ubojstva s. Lukrecije i volontera Francesca. Ondje smo se pomolili za pokoj njihovih duša. Spomeniku je tom prigodom još dodana jedna simbolika. Naime Luciano Rangoni je u svojoj umjetničkoj mašti zamislio i ostvario simboliku odsječene grane koja simbolizira s. Lukreciju i volontera Francesca. Pet vaza s posadenim cvijećem prestavlja pet godina od njihova ubojstva, a cvijeće u vazama označava nastavak života u Kirembi i poslije njihove smrti. Sve je u bijeloj boji. Za nas sestre u Africi ta godišnjica nam puno govori i potiče nas na hrabro nasljedovanje Isusa u svakodnevnom umiranju sami sebi i pripremajući se, ako

RUANDA
– s. Agnezija Bilić

ustreba i svjedočiti za Isusa svojom krvlju. Neki su me župljani Kirembe pitali pokreće li se postupak za proglašenje blaženom i svetom s. Lukrecije, jer ona je to za nas i bila. Mi u njoj vidimo velikog svjedoka vjere i ljubavi.

Susret sa s. Clarom Agano Kahambu

Vrativši se iz Burundija u Butare, gledajući malo Internet, ostala sam zatečena i potresena viješću da je ubijena s. M. Clara Agano Kahambu u Bukavuu, u DR Kongu. Odmah su mi prostrujale misli i sjećanje na moj posjet sestrama prije dva tjedna. Za nas hrvatske misionarke u tom je neka povezanost i sličnost. Obje su dale život služeći najpotrebitije, a nadasve svjedočeći ljubav Kristovu prema njima. Boraveći od 16. do 21. studenoga 2016. kod sestara franjevaka splitske Provincije Presvetog Srca Isusova u Bukavuu, imala sam prigodu vidjeti uživo njihovo nesebično djelovanje i ljubav prema narodu Konga. Pomažu u obrazovanju ili liječenju, zatim u raznim karitativnim ustanovama, kao i posjećujući zatvorenike u zatvorima. Sedam misionarka Hrvatica, zajedno sa svojim sestrama Kongoankama, zaista su velik primjer Božjeg milosrđa prema

ZAMBIJA
– don Boris Dabo

U Simatapu treba poći

Postaja Simatapa je jedna od najudaljenijih. Ne toliko po kilometrima (samo 60), nego po pristupu. Okolnim putem, uzduž Zambezija, s druge strane bi bilo najlakše, jer je dio puta asfaltiran. No tad bi trebalo prijeći veliki Zambezi uskim kanuom, prolaziti pokraj nepredvidivih vodenih konja, a to se ovomu misionaru, koji nije naviknut na takve rizike, baš ne lovi uha. Onda nam nema druge nego drugim putem, a to je moguće samo u ovo doba godine, kad je rijeka Nangombe niska, pa se može autom u rijeku, pa naglom uzbrdicom na drugu stranu. Odatle, budući da nema redovite ceste, treba slijediti staze šumskih pilana, riskirati vožnju krivom stazom te preparati gumu Land Cruisera nagazivši na skriven oštar panj. Ali druge nam nema. Crkvu u Simatapi treba posjetiti, propovijedati Božju riječ, ohrabriti vjernike, slaviti sv. misu, ispovijedati, sklopiti crkvene brakove te krstiti one koji su pripravnici, a čujemo da ih ima. Nema nam druge, treba to učiniti, jer će uskoro godina otkada tamo nismo bili, jer nismo dospjeli.

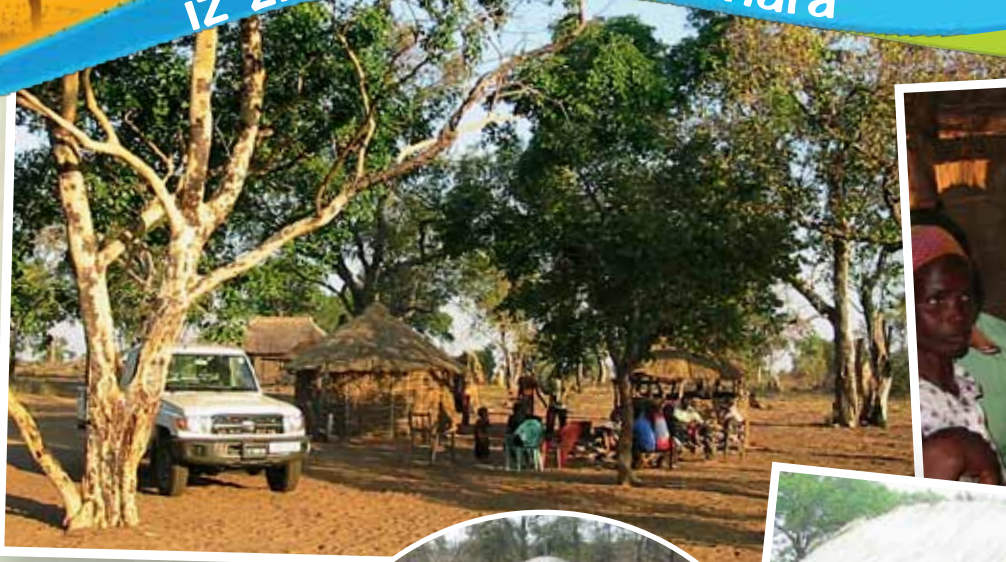
Znamo kakva je Simatapa. Crkva je nastala paralelno s otvaranjem škole, koju smo mi otvorili. Bila je u selu samo grupa katolika, koja je povremeno od-

Budući da se grobnica sestara franjevka nalazi neposredno uz našu grobnicu, čak je s velikim pijetetom i čistila grob s. Lukrecije. Sestre su joj pričale da je to bila jedna misionarka u Burundiju koja je ondje ubijena. Dok sam s njom o tome razgovarala, nisam mogla ni slutiti da ću samo za nekoliko dana čuti vijest o njezinu okrutnom ubojstvu. Na mene je ostavila dojam smirene i zrele redovnice, koja služi Bogu u bratu čovjeku s velikim zadovoljstvom. Neka joj Gospodin, kojemu je vjerno služila, bude vječna nagrada i neka svu vječnost uživa u blaženom gledanju njegova lica. A njih obje mučenice Gospodnje neka nas zagovaraju na zemlji, da možemo nastaviti djela milosrđa koja su one s velikom ljubavlju činile. Iako sam duboko potresena tim nemilim događajem, molim još više Gospodina, koji je pobjednik nad svakim zlom, da dadne svim našim misionarima i misionarkama neustrašivu snagu za ispunjenje poslanja koje nam je Gospodin povjerio.

Još mi preostaje, dragi čitatelji *Radosne vijesti*, da vas sve od srca pozdravim i zahvalim svim dobročiniteljima naših misija u Africi na velikoj ljubavi koju pokazuju prema bratu čovjeku u potrebi.

Zahvalna misionarka u Ruandi s.
Agnieszka Janja Bilić,
službenica milosrđa

potrebitu bratu čovjeku. Imale smo dane druženja svih njihovih zajednica za to vrijeme, jer se je upravo i slavio Krist Kralj – zaštitnik družbe. Dan prije svetkovine proveli smo u molitvi u jednome marijanskom svetištu. Imala sam sreću osobno, barem kratko, upoznati s. M. Claru i s njom razgovarati. Rekla mi je da je bila u Hrvatskoj, u Splitu, i da je, posjećujući grob svojih sestara, imala prigodu posjetiti i grob s. Lukrecije, koja je pokopana u Splitu.

lazila na drugu stranu rijeke nedjeljom na službu riječi ili na krštenje kad bi došao svećenik iz susjedne, ali ipak udaljene Misije Sioma. Poglavica s pratnjom, čuvši da je došao svećenik u Ndjoko, to jest u našu sadašnju misiju, hodao je 60 km da bi me molio da dođem i da osnujem kod njih kršćansku zajednicu, jer ima ljudi koji bi to željeli. Naravno da sam obećao, tko bi to odbio! No kako stići onamo? Nisam dovoljno jak kao oni da bih pješačio 60 km. Kažu da će probiti cestu. Dobro, kad probijete, javite, pa me evo k vama. Za koji mjesec evo njih s viješću da sad auto može do njih. Krenuli smo i osnovali ne samo crkvenu zajednicu, nego i školu te i jedna i druga i dalje rade, i to aktivno. Nekoliko djece iz te škole u Simatapi pomažu kumovi posredstvom Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Zagrebu već više godina.

Pohod radi obnavljanja prvotnog žara

No otad je prošlo vremena i cesta je zarasla jer je nitko drugi ne koristi, a i oni su se umorili, jer svake godine ponovno krče raslinje nakon kišne sezone. Mi smo ipak odlučili krenuti tražeći svoj put i biti malo avanturisti te putovati uz rizik da malo lutamo šumom, a i da oštetimo auto probijajući se kroz šikaru, osobito gume. Bolje i to nego ostaviti zajednicu sa 150 ljudi, s mogućnošću proširenja na okolna sela.

Treba otići u selo Simatapa, tim više što smo primijetili da su već malo izgu-

bili onaj prvotni žar, pa nisu uspjeli poslati tri svoja nova predstavnika na tečaj „Baluti ba Linzwi“ – „Učitelji Riječi“, tečaj koji se tijekom tri godine održava u misiji za nove voditelje službe riječi, kateheze, biblijskih skupina i za širitelje Božje riječi (evangelizatore). Nisu poslali svoje predstavnike na tečaj niti su poslali propisani broj vreća kukuruza u župu za potrebe ovakvih tečajeva. Očito u toj zajednici ima problema o kojima treba razgovarati i tražiti rješenje pa je i to jedan razlog da otidemo u Simatapu sve ako za to treba malo i hrabrosti.

„Tko će putovati s *Fatherom* u Simatapu?“ upitao sam dečke s misije, one koji su nam blizu. Bilo je kandidata više nego što je trebalo, pa sam odabrao dvojicu: Charlesa koji je iz tog kraja, pa bolje poznaje put, i Mupendea, koji mi pomaže u kući, pa je vješt i oko auta ako što ustreba, lako može hodati tražeći pomoć. Krenuli smo jedne subote u prosincu, s nakanom da još za dana prijedemo rijeku Nangombe te nakon rijeke šumu i staze te tako po danu dođemo do glavne ceste.

Sve je išlo po planu. Bilo je vruće već nekoliko tjedana, kiša ne pada, a u ovoj sezoni to znači vrućinu. Uspješno

smo prešli rijeku, popeli se na drugu obalu te uzduž rijeke, uzvodno, tražimo staze do prvog sela, naše postaje Mandila. Za dva sata vožnje eto nas u Mandili. Nije bilo u planu da tamo stanemo, no ipak smo stali da pozdravimo učitelja animatora Muingu i još neke koji se nađu pokraj crkve. A čim su vidjeli *Fatherov* auto, odmah su dotrčali i za tili čas se okupilo mnoštvo, osobito pjevača koji su subotom imali redovitu probu. Nismo mogli puno čekati, pa smo odmah produžili jer nas još čeka put. Treba prijeći šumu i tražiti prave staze.

Raspjevani muškarci i žene

Silazimo šumom prema Zambeziju i ugledamo opet veličanstvenu rijeku Zambezi, koja mirno vijuga prema istoku, tamo negdje gdje je kraj Afrike i počinje Indijski ocean. Mi skrećemo desno, prema zalasku sunca i prije zalaska, kroz žbunje, ugledamo limene krovove škole i učiteljskih kuća – to je Simatapa. Prije škole i crkve nanizale su se kolibe izbjeglica iz Angole, koji su ovdje našli siguran smještaj i nastanili se. Nakon njihovih koliba dolazi

škola i crkva, a u nastavku su domaća sela plemena Lozi. Tu nas dočekuje raspjevana skupina žena i muškaraca, na čelu sa seoskim poglavicom, koji su čekali *Fathera* i njegovu ekipu. Pjevali su nam pjesme dobrodošlice, oni okrenuti nama pokraj kućice u koju ćemo se smjestiti. Pjevaju da nas primaju u ime Isusovo, neka se kod njih ugodno osjećamo i tako dalje. Scena već uobičajena, ali ipak uvijek nova. Onda je *Father* odgovorio i zahvalio na dobrodošlici, predstavio svoje suputnike i tad su nas odveli u naše kolibe. *Fatherova* je bila urešena maramama na zidovima, a iza zavjese su postavili krevet i madrac. Možda je to bio jedini madrac u selu ili su ga možda otišli posuditi kod koga dobro stojećega, pomislili. U predsoblju je bio stolić s pokrivenim zdjelicama u kojima je hrana. Kasnije smo vidjeli da je u jednoj bila palenta, a u drugoj kokoš na gulaš, prema njihovu receptu, ukusan gulaš bez ikakvih dodataka i začina osim soli, a lešo.

Nakon okrijepe, dolazi vrijeme da se *Father* susretne s novokršćenicima. Bilo je desetak djece, pa smo razgovarali s njihovim roditeljima i kumovima. No glavnu pozornost smo usmjerili na Martu, koja je u svojim zrelim godinama prešla na katoličku vjeru, nakon što je odrasla kao pripadnica adventista, koji su rašireni u tom kraju. Ona se susrela s našima dok je bila učiteljica u susjednom selu te je u tim susretima naučila da je Katolička crkva majka svih drugih crkava koje su nastajale u povijesti zbog neslaganja s majkom Crkvom. Kad je to shvatila, našla je dovoljan razlog da se pobliže upozna s vjerom, nauči molitve i da zna koja je uloga Marije, majke Isusove, u životu kršćana. S njom je još kršten njezin sin. Pričest i ostale sakra-

mente primit će drugom prigodom, kad se priprave.

Drugi dan

Druga nedjelja došašća donosi temu Ivana Krstitelja i poziv na obraćenje. Gledam ispred sebe prepunu crkvicu, a ljudi još stižu i tiskaju se u klupice. Negdje iza prvog čitanja dolazi grupica iz crkve na drugoj strani rijeke, koja pripada Župi Sioma. Kad su čuli da dolazi *Father*, ni oni nisu htjeli propustiti prigodu da dođu na sv. misu i sakramente. Prepoznajem ih. Među njima je gospodin Aleks, iz prve generacije krštenika, koje su vjeri priveli rani misionari kapucini, tamo na drugoj strani rijeke. Sad on dovodi grupu novih i starih. Nastavljamo s čitanjima i slušamo poziv Ivana Krstitelja u evanđelju. Priznajte da ste grješni i dođite da vas očistim od njih, kaže Ivan. No iza mene, nakon čišćenja, dolazi onaj koji će vam dati snage da nastavite Božjim putem, a on je sad prisutan po svojoj Crkvi. Krštavamo se vodom i Duhom Svetim, a to je kao oganj koji grije, a voda daje život. To je Crkva i Božja riječ. Nismo samo kršteni da nam se oprostite grijesi, kao što je činio Ivan, u krštenju dobivamo snagu, a ta snaga se obnavlja u Crkvi.

Gledam kako slušaju i molim u sebi da to shvate i prihvate. Vidjeli ste me jutros dok sam hodao s krunicom po vašim selima moleći Božji blagoslov za vas, vaša sela i usjeve. Molitva Bogu nam uvijek treba... Onda dolazi vrijeme krštenja i voditelj poziva novokršćenike. Dolazi čas pomazanja uljem katekumena (kad to nismo mogli obaviti prije) i obećanja da se, Božjom pomoću, odričemo vjerovanja u krive bogove, vračeve, uroke i slična zastranjenja. Svi šutke

prate polijevanje vodom, a kad se tko krsti, pozdrave ga pljeskom i radosnim usklikima. Tada se vraćaju svojim mjestima u zajednici, a kršćanska zajednica ih prima dobrodošlicom i pjesmom.

Svi smo molili za kišu

Povratak u misiju nakon ručka bio je lakši. Već smo znali put, pa nas umor nije puno sputavao. Slijedili smo tragove u pijesku od proteklog dana. Suosjećali smo s ljudima koji su vapili za kišom. Već je prosinac, vrijeme kad bi kukuruz trebao nicati, a oni ga još nisu ni posijali, jer je suša. Bože, daj kiše svojemu narodu: Neka se rastvori zemlja i rodi Pravednika, a neka se rastvori i nebo te dadne kišu, tako su ljudi molili i mi s njima. Prešavši šumu, eto nas opet u dolini rijeke Nangombea, gdje se opet zastavljamo da bismo pozdravili prijatelje. Idemo opet do kuće učitelja i animatora Muinge. Kažu da ga nema, da je još u crkvi, a već je popodne. Vozimo prema crkvi, a cijela zajednica i pjevači dolaze prema nama s pjesmom dobrodošlice. „Kako to, pa nismo vam rekli da dolazimo!“ „Niste rekli, ali smo znali da ovuda prolazite, pa smo vas čekali. Evo smo vam i hranu pripremili, dođite i sjednite u ovu kolibu!“ Iznenadili smo se, jer smo htjeli što prije stići kući, da se odmorimo. No trebalo je ostat, pročavrljati i blagovati njihovu palentu s divljim zeljem. Tako smo završili i ovo putovanje, zahvaljujući Bogu za sve ove darove i molitvom za ove dvije kršćanske zajednice s kojima smo se susreli ovog vikenda. Neka Bog bude s njima ovog došašća!

A neka bude ovog Božića i sa svima vama koji po čitanju ovog teksta i po vašoj molitvi postajete dionici ovoga misijskog putovanja i neka vam Bog dadne radosti bar onoliko koliko i nama.

Sretan Božić!

S. LENKA ČOVIĆ,
MISIONARKA U EKVADORU

Božja ljubav nadilazi granice obitelji i naroda

Sestra Lenka Čović pripada Zajednici Krista Misionara Molitelja. Kao što samo njezino ime kaže, njima je važno utjeloviti molitvu i biti kontemplativnima u svemu što čine. To je i njihova misijska zadaća – evangelizirati jest ono što jesu i što čine.

? **Koja je važnost i poslanje vaše zajednice?**

! Mi smo eksplicitno misijska zajednica. Nastali smo u Ekvadoru, a djelujemo i u indijanskim zajednicama, da bismo odgovorili na potrebe vremena i mjesta. One su prije bile dosta zapostavljene, ali smo tamo otvorili misijski centar. Prije centra nije postojalo ništa – iako se nalazi blizu Quita, misionari su dolazili samo za Veliki tjedan i Božić, što se je odrazilo na življenje vjere. Puno se pozornosti posvećivalo dijeljenju sakramenata, posebice krštenja. No nema dovoljno evangelizacije, tako da su još uvijek prisutna njihova tradicionalna vjerovanja. Oni još uvijek imaju vračeve, šamane i prakticiraju svoje rituale. Zanimljivo je što također upotrebljavaju elemente kršćanstva u tim ritualima.

? **Kako izgleda vaš svakodnevni život u Ekvadoru?**

! Uskoro će biti 33 godine otkako sam u Ekvadoru. U indijanskim zajednicama radimo šesnaest godina. To su zajednice u kojima govore jezikom *kichwa*, a poglavito stariji, koji su uglavnom nepismeni, iako oni blizu grada znaju španjolski. Ondje smo otvorili misijski centar, unutar kojeg se nalazi odgojni centar, koji brine za djecu od četvrte godine do srednje škole. Ove godine imamo oko 300 učenika.

Naš dan počinje ustajanjem u pet sati ujutro. U 5.20 je molitva ili sv. misa, ovisno može li svećenik doći. U 5.30 jedna od naših sestara ide kombijem dovesti djecu koja žive daleko i koju roditelji ne bi poslali u školu da ne dolazimo po njih. Kombi nam je zato iznimno važan. Djeca u njemu sjede jedno na drugome – za petnaest je osoba, a vozimo ih trideset. Škola počinje u sedam sati. Započnemo jutro s molitvom, pa učenici

pjevaju himnu grada i naše škole. Dajemo i doručak i ručak najmlađima, a starijima jedan konkretan ručak između ta dva obroka. Za mlade škola traje do 12.30, a za srednjoškolce do 13.30. Nakon toga naša sestra ponovno razvozi one udaljenije njihovim kućama.

Poslijepodne u naš internat dolaze djevojke iz različitih dijelova Ekvadora. Većina ih je iz prašumskih, amazonskih područja na istoku i s brda koja se nalaze između Anda i ravnica Tihog oceana, ali ponekad su i iz glavnog grada Quita. One dolaze iz škola koje im ne daju dobro osnovno znanje, pa im pomažemo da bi se bez poteškoća mogle i dalje školovati. Poslijepodne je također vrijeme za naš pastoralni rad – pripreme za krštenja, vjenčanja, katehezu i zbor.

? **Koliko sestara broji vaša zajednica?**

! U kući u kojoj trenutno jesmo, žive četiri sestre sa zavjetima, jedna novakinja i dvije postulantice, koje također rade u školi. Budući da tražimo kontemplativnost u akciji, nastojimo da se i u njihovu djelovanju ujedine molitva i rad. Upravo to pokušavamo i s našim djevojkama iz internata i našim učenicima – pretvoriti sav naš rad u molitvu, prožeti ga molitvom.

Djeca se kreativno izražavaju i razvijaju svoje sposobnosti

? **Koliko je važno školovati i pomagati djecu u Ekvadoru?**

! Vjerujem da napredak zemlje leži u tome koliko su ljudi obrazovani, jer su oni njezino najveće bogatstvo. Zato je najvažnije pripremiti ih da se sami mogu snaći u životu. Kao što kaže kineska poslovice: „Nemoj im dati ribu, nego ih nauči loviti.“ Ne samo da im pružamo školovanje od ponedjeljka do petka, nakon kojeg će dobiti svjedodžbu, nego ih pokušavamo i orijentirati za daljnji razvoj. S obzirom na to da veoma volim umjetnost, otvorili smo određene klubove u kojima se mogu izražavati. Pomoću njih, uz intelektualnu pripremu koju dobivaju u školi, suglasno sa svojim sposobnostima, mogu se uključivati u različite akcije, prema vlastitim afinitetima. Primjerice, jedan klub brine se za vrt, pa učenici mogu uzgajati bilje i ubirati plodove, koje kasnije zajedno jedemo. Budući da imamo šivaće strojeve, u drugom klubu učimo učenicke šivati. Pomoću tih vještina oni će se jednog dana moći brinuti za svoju obitelj. Jedna od skupina i pleše, a sada ih učimo i atletici. Jedan moj prijatelj umjetnik dolazi iz susjednog grada Latacunge, da bi učenicima koji imaju dara za slikanje pomogao i poučio ih. Drugi naš prijatelj učenike uči proizvoditi instrumente od jeftinoga umjetnog materijala te ih kasnije uči svirati. On također izrađuje nakit, pa će od ove godine poučavati učenike i tomu. Primijetili smo da imaju veoma puno energije i da ju treba ispravno usmjeriti. Ukoliko ju nemaju u što usmjeriti, mogu poći krivim putem. Stoga ih pokušavamo naučiti nečemu što će dalje u životu moći koristiti te im otkriti ljepotu duše i života – umjetnosti. Naravno da je važno i nahraniti djecu. Djeca koja su neishranjena još od majčine utrobe, a to se primijeti i u daljnjem razvoju, ponekad jedva

uče i završe osnovnu školu. To je prva stvar u kojoj im možemo pomoći. No vjerujem da je puno važnija priprema za daljnji život na intelektualnom, moralnom i duhovnom polju. Zbog toga je naš odgoj integralan, potpun – temelji se na svim tim sastavnicama. Želimo od djece stvoriti cjelovite osobe. Dati im znanje, duhovnu snagu i da mogu iz vlastitog uvjerenja živjeti vrjednote i na taj način sutra sami evangelizirati. Mi ne ćemo biti ovdje vječno, stoga želimo pripremiti ljude koji će jednako tako voditi druge, svojim životom evangelizirati i prenijeti ono što su naučili.

Negativna iskustva pomažemo pretvoriti u pozitivnu energiju

? **Radite li puno s mladima? Kakva su vaša iskustva?**

! Rješavamo i probleme mladih. To su najčešće oni problemi prisutni i na globalnoj razini – droga, bande mladih i prevelika sloboda u seksualnosti. Radnim danom držimo pripreme, a jednom mjesečno imamo sastanke s njima, na kojima raspravljamo i pokušavamo riješiti njihove probleme. Želimo da si sami postave pitanje od kakve im je što koristi, donosi li im dobro ili zlo. Kada to uspiju razlučiti, dajemo im na izbor druge opcije, da bi tu mladenačku energiju kanalizirali u pozitivnom smjeru. Ta stvarnost o životima mladih je negativna, no mi ne želimo ostati na njoj. Alternativa koju želimo da odaberu jest da čine dobro u životu te, umjesto pada u depresiju, iskoristiti negativna iskustva i pretvoriti ih u pozitivnu energiju, koja će pomoći i njima i drugima.

? **Što za vas znači biti misionar?**

! Naš Otac šalje svojeg Sina, Sin šalje svoje učenike, a mi smo danas poslani od Crkve, koja naš šalje naviještati Božju riječ. Ja sama najprije moram primiti tu riječ u svojem životu, asimilirati ju u njega i potpuno ju živjeti da bih ju mogla prenijeti dalje. To je integritet osobe. Ono što sam primila i što živim, imam sačuvano i dalje dajem iz uvjerenja. Kao misionarka, trebam biti „otvorena Biblija“. Svi smo pozvani biti misionari, nitko nije „oslobođen“ od toga. Najprije smo misionari u svojoj obitelji, a za-

tim na radnom mjestu, u susjedstvu i u svojoj zemlji. Iz vlastitog iskustva znam da je Božja ljubav toliko velika da se ne može ograničiti samo na obitelj. Kad ju čovjek stvarno osjeti, onda ona prelazi njegovu obitelj, njegovo mjesto, njegovu zemlju. Ljubav koja prelazi granice jest ono misijsko zvanje ad gentes, kako kaže Drugi vatikanski koncil. Sve se treba koristiti za evangelizaciju. Sveti Pavao kaže: „Evangelizirajte u vrijeme i u nevrjeme.“

? **Koja je vaša poruka za naše čitatelje?**

! Molitva je ono najjače što imamo u svojim rukama, makar se možda ne čini tako. Potrebno je moliti za druge, jer molitva ima snagu i moć za sve nas. Ta duhovna, unutarnja jakost pomaže nam u svakodnevnim problemima ili ostvarivanjima planova koji nisu naši, nego Božji. Neka nam svima Bog pomogne da zbog susreta s njim možemo svaki biti jači i ustrajni u izgradnji boljeg svijeta.

Razgovarala: **Ines Sosa Meštrović**

Da svi kršćani budu vjerni Gospodinovu učenju, pokušavajući molitvom i bratskom ljubavi obnoviti crkveno zajedništvo te suradnjom ići u susret izazovima s kojima se suočava čovječanstvo.

Piše: don Ivan Štironja

Sveto pismo Novog zavjeta vrlo zorno opisuje kako je Isus, na jednostavan način, formirao skupinu svojih učenika. Jednostavan poziv: „Hajdete za mnom“ (Mt 4,19), ili pak: „Pođi za mnom“ (Mt 9, 9), nekima je bio dovoljan da ostave sve i pođu za Učiteljem. „Ostaviti sve“ znači ostaviti svoju prošlost, započeti novi život, novi način razmišljanja, prihvatiti stil Učiteljev.

Učenici su rado išli za Isusom, s njim se poistovjećivali i predstavljali se kao njegovi. Čak su od Isusa tražili da ih nauči molitvu po kojoj će biti prepoznatljivi u svijetu kao njegovi učenici. Isus je uslišao njihovu zamolbu i naučio ih molitvu Oče naš. Po toj se molitvi ujedinjuju dva srca: Božje i čovjekovo. Po molitvi ljudi postaju bliži jedni drugima, postaju jedno srce i jedna

duša, po molitvenoj sjedinjenosti s lakoćom koracaju prema istomu cilju. Zato je važna obiteljska zajednička molitva, kao i molitva kršćanskih zajednica.

Nakon Isusove smrti i uskrsnuća učenici se nastavljaju okupljati u njegovo ime. Tako je do dana današnjega. Kršćani se okupljaju oko Isusa na dan Gospodnji, svake nedjelje. Isus, kao učitelj koji spaja i ujedinjuje sva vremena i prostore obećava: „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.“ (Mt 18, 20) Gdje se moli u Isusovo ime, ondje je Isus.

No zajedništvo katkada dolazi u krizu. Papa nas poziva da crkveno zajedništvo negujemo, hranimo, branimo i obnavljamo molitvom i bratskom ljubavi. Želimo li biti zajedno i koracati prema Kristovu kraljevstvu, valja nam zajedno mo-

liti, zajedno se žrtvovati i boriti za vjerno prihvaćanje i življenje Kristova nauka, koji njeguje i nalaže Kristova Crkva.

Svijet u kojem živimo pun je raznih izazova, sadržaja, raznih uvjerenja i vjerovanja. Ni kršćani, pa ni katolici nisu imuni pred tim izazovima. Mnogi svoju vjeru shvaćaju površno. Neki se svoje vjere srame, neki ju izdaju, pa je se i odriču. Sve te poteškoće, zapravo, počinju onog trenutka kad se kršćani isključe iz svoje kršćanske zajednice, kad prestanu s Crkvom i za Crkvu moliti, s Crkvom surađivati i djelovati.

Stoga se vratimo Crkvi, s njom molimo i činimo djela milosrđa, jer će to biti jamstvo naše vjernosti Kristu Gospodinu. Tako ćemo u svijetu potvrditi vjernost Učitelju i biti prepoznatljivi kao njegovi učenici.

ĐAKOVO

Božićna izložba

U subotu uoči Četvrte adventske nedjelje u 19 sati u Župnome misijskom centru u Đakovu (Župa Svih svetih) otvorena je božićna izložba. U prisutnosti mnoštva vjernika izložbu je otvorio mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup, naglasivši da nas Božić sve poziva na otvorenost srca te se i u nama mogne roditi Bog.

Izložbu je obogatila dramska skupina kratkim igrokazom *San Majke Božje*, a pjevači Betlehemske zvijezde izveli su svoj program. Preč. Tomislav Čorluka je uz pozdravne riječi naglasio mnogobrojne aktivnosti u župi, osobito misij-

ske zajednice, koja marljivo radi i moli za misije.

Voditeljica misijske zajednice s. Ignacija Ribinski zahvalila je svima i pozvala na još djelotvorniju ljubav prema onima kojima smo dužni navijestiti Krista ako želimo pravo slaviti Božić. Jer čemu bi se Krist rodio ako ga mnogi nikada ne će upoznati, a mi smo u mogućnosti da „utiremo put“ misijskim narodima, da ga našim marom, molitvom i darom mnogi upoznaju.

Josip Kazalicki

SPLIT

Prijatelji Malog Isusa – misionari milosrđa

Isusa. Svoje rukotvorine izrađuju s puno ljubavi i kreativnosti.

Hodeći ususret božićnomu otajstvu, pred početak došašća, 25. studenoga, otvorena je Misijska trodnevna izložba pod geslom „Imaj srce gladnog nahraniti“. Organizaciju i realizaciju vodila je pročelnica PMI-ja s. Dolores Brkić.

Ove godine sestre misionarke iz Haitija poslale su apel za pomoć. Taj narod je u kratku vremenu doživio velike prirodne katastrofe.

Misionarke rade u Domu „Bl. Alojzije Stepinac“, u kojem su smještena djeca bez roditelja. Pomažu i ostalima koliko god mogu, a to ovisi i o svima nama.

Otvorenju izložbe prethodio je duhovni program, molitva *Misijske krunice* za sve misionare svijeta. Bilo je dirljivo kako smo svi zajedno pod skutima Gospe od Pojišana, redovnice, laici i svi misionari, svih kontinenata, uključeni u molitvu.

Sestra Dolores nas je uvela prigodnim riječima i molila otajstva po simbolici misijskih boja, a prijatelji Malog Isusa molili su desetice. Slijedilo je euharistijsko slavlje, na kojem smo također prinijeli na oltar sve misionare i njihove potrebe, kao najljepši i nepropadljiv dar, da imaju snagu Duha u naviještanju evanđelja. Sv. misu predslavio je fra Žarko Lučić, gvardijan samostana otaca kapucina u Svetištu Gospe od Pojišana. Izrazio je zahvalnost Bogu što je veliko i plemenito srce onih koji su svojom ljubavlju i dobrotom pripremili svoje darove za pomoć Malomu Isusu koji vapi za pomoć u gladnoj djeci. Misno slavlje svojim sviranjem i pjevanjem uveličao je Ivan Bošnjak.

Sestra Dolores je na koncu zahvalila svima u ime sestara misionarki iz Haitija i svih misionara diljem svijeta. U ime provincijske glavarice s. Ane Marie Radan zahvalila se gvardijanu fra Žarku, župniku fra Miljenku i župnomu vikaru fra Dragi, jer su nam podupiratelji u toj akciji. Na poseban način je istakla divljenje i zauzetost članova PMI-ja i sestara, koji rade po Stadlerovu geslu: „Imaj prema bližnjem srce materinje.“ Skupine Prijatelja

Redovnička družba Služavke Malog Isusa u svojem poslanju i karizmi na različite načine radi za misije i sudjeluje u misijskom poslanju Crkve. Suradnici družbe članovi su vjerničkog društva Prijatelji Malog Isusa (PMI), koji također rade i šire u svojem djelovanju karizmu Služavaka Malog Isusa. Svjesni smo da smo svi zajedno pozvani u djelo evangelizacije. Već dulji niz godina Služavke Malog Isusa organiziraju misijsku izložbu, a u novije vrijeme bitna karika su i prijatelji Malog

Malog Isusa, sa sestrama koje su sudjelovale u izradi različitih prigodnih rukotvorina i slastica, iz ra-

zličitih su župa i zajednica: župe sv. Nikole i sv. Ilije u Metkoviću, splitski Mejaši, Brela, Cista Velika, Samostan Malog Isusa na Bačvicama, Šestanovac, Katuni – Kreševo, Jesenice, Dugopolje, splitski Pojišan, Druga gimnazija Split, Vrgorac, Pučišća, Sutivan – PMI i časne sestre iz samostana, Opuzen. Svojim prilozima uključile su se sestre iz Dubrovnika, Omiša, Dugopolja, Sutivana, Splita... Nekoliko obitelji otvorilo je darovima svoja velikodušna srca te vjerujemo da će Isus udijeliti svima, kao i svim posjetiteljima za svaku malu gestu, svoj blagoslov.

Posebno bih istakli jednog prijatelja Malog Isusa, dječaka Ivana Pavla Durdova, koji je u vrlo kratku vremenu animirao svoj razred u izradi rukotvorina. Želio

je pomoći potrebitoj djeci s motom „Djeca pomažu djeci“ te nazvao svoju skupinu „Dječje Božje milosrđe“. Svoje priloge darovao je Caritasovu dječjem domu u Splitu. Bio je presretan što smo mu rezervirali jedan stol.

Na duhovnom djelu i na prodajnom osjećao se je duhovni, obiteljski ugođaj, pa smo Božjom providnošću uključili potrebnu djecu u Tanzaniji i potrebne siromahe redovnica sv. majke Terezije u Zagrebu. Ljubav je velikodušna te smo jedan dio rukotvorina nakon akcije darovali Caritasovu domu „Dječji osmjeħ“ u Splitu.

Neka je slava Malomu Isusu po našim služavkama Malog Isusa, koje nas animiraju.

Malo Dijete Isus neka blagoslovi sve ljude i trajno živi u našim srcima!

Anamaria Durđov

VELIKA GORICA

“Misijska kućica” ispred crkve

Uoči svetkovine Krista Kralja ispred župne crkve Navještenja Bl. Dj. Marije u Velikoj Gorici osvanula je drvena kućica. Za vrijeme prve jutarnje mise “misijska kućica” otvorila je svoja vrata i prozore, kroz koje se mogao vidjeti i plakat “Idite po svem svijetu...”, nudeći adventske vjenčiće.

Tijekom došašća, unatoč poprilično niskim temperaturama, neumorne i vrijedne župljanke volonterke prodavale su u “misijskoj kućici” prigodne predmete, koje su izradile vrijedne ruke članova misijske zajednice. Bilo je ondje jaslica, anđela različitih oblika i veličina, maštovitih ukra-

sa za bor i kuglica, platenih ukrasnih vrećica, mirisnih lavandi, slika s božićnim motivima, božićnih čestitaka...

Cjelokupnu akciju koordinirala je časna sestra Matija Popović, koja djeluje na području Župe, a oglašavajući prodaju na nedjeljnim misama, podržao i blagoslovio župnik Norbert Ivan Koprivec.

Četvrtedjelje došašća dobre i vrijedne župljanke ispekle su kolače, pa je kućica “zamirisala” i po njima. Na dan božić-

ne ispovjedi, 19. prosinca, kućicu je zazelenjela božićna pšenica, također ponudena za prodaju.

Sve ponudeno na štandu imalo je dvostruko dobru namjenu – kupljenim maštovitim predmetima iz bogate

ponude župljani će nekoga obradovati ovog Božića, a ujedno pomoći najsiromašnijima u dalekim zemljama, jer je sav prihod od prodaje namijenjen za misije.

Snježana Kirinić Grubić

ZAGREB

Volonterska večer: priče iz Afrike

Volonterska večer: mjesto i vrijeme za izmjenu volonterskih iskustava, druženje, informiranje o različitim temama i volonterskim mogućnostima... Prva takva održana je u četvrtak 8. prosinca u preponom SKAC klubu.

A o čemu smo pričali? O Africi. Svoje iskustvo iznijele su tri volonterke: Irena Pranjić, Mirjana Iličić i Monika Vukušić.

Odluke za volontiranje naše gošće donijele su na različite načine: od želje iz djetinjstva, do poziva tijekom duhovne note na Modravama. Put od odluke do odlaska i

sam boravak razlikovao se. Irena se javila fra Miri Babiću, našem misionaru i voditelju sirotišta Mali dom u Keniji, koji joj je rekao neka jednostavno dođe, bez posebnih priprema. Mirjana je dulje vrijeme bila aktivna u udruzi Zdenac, da bi svoj godišnji odmor odlučila provesti volontirajući u sirotištu u Chipotleu u Tanzaniji. Monika je, pak, stupila u kontakt s gospođom iz Hrvatske koja se preselila u Tanzaniju i sad tamo živi. Otišla je prilično spontano, tijekom boravka bila smještena u samom naselju. Ono u čemu se sve one slažu je

osjećaj ispunjenosti i blizine koji nose iz susreta sa čovjekom u potrebi.

Ines Sosa Meštrović iz Papinskih misijskih djela na kraju je rekla ponešto o hrvatskim misiona-

rima u svijetu, a ravnatelj vlč. Antun Štefan završio snažnom porukom kako smo volonteri i misionari prvenstveno ovdje, u našoj zajednici, svakoga dana. (**skac.hr**)

DRAGANIĆI

Predavanje i radionice o misijama

Na veliku radost učenika i učitelja Osnovne škole Draganići, na poziv vjeroučiteljice Valentinke Katolik Krajačić našu školu dana 12. prosinca posjetili su djelatnici Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela. Prisustvovali smo predavanju, pogledali nekoliko videozapisa i marljivo radili u nekoliko radionica. Svaka radi-

onica je imala svoj tematski zadatak; bojili smo zastave, razmatrali zemljopisne karte, pisali pisma i čestitke, sudjelovali u humanitarnoj akciji kupnjom misijskih narukvica. Postali smo mali misionari i veselimo se svakoj slijedećoj suradnji. (**V. K. K**)

STUDENCI

Posjet nacionalnih ravnatelja Papinskih misijskih djela

Nacionalni ravnatelji Papinskih misijskih djela Crkve u Hrvata, mons. Luka Tunjić iz Sarajeva i vlč. Antun Štefan iz Zagreba, posjetili su 29. studenoga 2016. Župu i Svetište Presvetog Srca Isusova u Studencima, kod Ljubuškoga, gdje djeluje bivši nacionalni ravnatelj PMDBiH-a Ivan Štironja. Nacionalni su ravnatelji iskoristili tu prigodu te dogovorili neke

daljnje korake u animaciji misijskoga poslanja Crkve na našim područjima te dogovorili suradnju u animiranju misijskoga lista *Radosna vijest*.

S korisnim radnim dijelom spojili su i onaj ugodni te su posjetili poznat i vrlo atraktivan vodopad Kravice. Gosti su iznenađeni promatrali

ljepote vodopada i pitali se je li moguće da se o takvu prirodnom bise-

ru u Hercegovini tako malo zna. U popodnevnom se satima toga

dana vlač. Štefan u župnoj dvorani susreo sa skupinom vjeroučenika

petog razreda, kojima je na vrlo zanimljiv način govorio o svojem djelovanju u afričkim misijama u Beninu, gdje je djelovao punih osamnaest godina. Vjeroučenici su pomno pratili predavanje te se na kraju zaželjeli fotografirati s višegodišnjim misionarom i nacionalnim ravnateljem PMD-a u Republici Hrvatskoj. **(missio)**

GROMILJAK

Otvorena 18. misijska izložba

izvodi po Stadlerovoj družbi Služavke Malog Isusa. Program je svojim pjevanjem uzveličala vokalna skupina „Arabelle“ te skupina mladih iz Župe Prisoje. Na samom početku programa nastupio je dječji zbor Župe Gromiljak, pod ravnanjem s. M. Danice Bilić, s pjesmom *Tamo gdje palme cvatu*.

U ime časnih sestara nazočne je pozdravila provincijska glavarica s. M. Admirata Lučić, koja se prisjetila nedavnog pohoda sestrama u Haiti, te kazala: „U više navrata sam osjetila, vidjela i čula kako me djeca povlače – svatko nešto pita, moli, traži, želi biti pomilovan. Jedna djevojčica, mislim da ima 10 godina, molila je i vapila: ‘Sestro, uzmite me sa sobom!’ Pa je došao još jedan dječak te je i on ponavljao: ‘Sestro, uzmite me sa sobom!’ Slično su govorile i njihove mame. Bilo je teško slušati te vapaje.“ S. M. Admirata je kazala: „Sve što mi doživljavamo kao samo po sebi razumljivo, za njih je izuzetan dar i nova šansa za opstanak.“ Stoga je potaknula na otvorenost za potrebe onih koji su potrebnijih od nas.

Nakon pozdravnog govora s. M. Admirate na sceni se ponovo pojavila vokalna skupina „Arabelle“. Nakon pjesme sve je zašutjelo, da bi se čula poruka misionarka iz Haitija. Pismo je pročitala predstojnica Duhovnog centra Kuće Navještenja s. M. Ljilja Marinčić. Puno je toga što su nam poručile misionarke. Jedna

od dirljivijih rečenica svakako je i ona: „Što smo dulje ovdje, sve više upoznajemo bijedu i siromaštvo u kojem žive djeca izvan našeg doma. Ta bijeda se ne da ni opisati. S obzirom da u našem domu ne možemo zbrinuti više djece, želja nam je da što većemu broju djece i mladih izvan doma pomognemo opismenivanjem i školovanjem. Škole su privatne i plaćaju se. Ljudi nemaju što jesti, kamoli za školu. Mnoga djeca sanjaju da jednog dana pođu u školu. Mi želimo da koje dijete više ostvari svoj san, a vjerujemo da i vi to želite.“ Oči su se nazočnih zacaklile. Moglo se vidjeti odobravanje i želja da svojom kupnjom pomognu školovanje djece.

Voditeljica je potom najavila mlade Župe Prisoje, kod Tomislavgrada, koji su posebno bliski s redovnicama. Oni su se predstavili s pjesmom *Halleluyah*. Nakon njih i nakon svake druge točke nastupio je sastav „Arabelle“. Pri kraju programa nazočnima se obratio mons. Tunjić, koji je zaželio da u međusobnim odnosima, kao i u misijskoj izložbi, imamo srca. Otvarajući misijsku izložbu, mons. Tunjić je zapalio drugu adventsku svijeću, koju je predao Mariji Ivančić, iz Prisoja. Bio je to mali znak pažnje prema Župi Prisoje, koja je i ove godine sudjelovala u prikupljanju pomoći za misijsku izložbu. S drugom adventskom svijećom procesija se uputila u dvoranu, u kojoj su nas dočekali pripremljeni pokloni.

(missio.ba/rv)

U subotu 3. prosinca 2016. godine u 16 sati otvorena je osamnaesta misijska izložba na Gromiljaku. Moto ovogodišnje misijske izložbe ostao je isti kao i prošlogodišnje: „Imaj srce za Haiti“. Izložbu je otvorio mons. mr. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije i nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela BiH. Kroz cijeli program nazočne je vodila Irena Mrnjavac, koja je na lijep i zanimljiv način predočila životnu stvarnost djece u Haitiju. Podsjetila je na čovjeka koji je imao srca za svakoga – slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, te zahvalila Bogu za velika djela koja

DR KONGO
– Fra Stojan Zrno

S malarijom na putu

Povlačim se u malu sobicu, jer od jučer osjećam da me uhvatila malarija. Obično uvijek sa sobom nosim lijek protiv malarije kamo god idem, ali naiđoh na jednog čovjeka s mališanom – obojica bolesni od malarije. Dadoh im svoj lijek, koji bi mi sada dobro došao. U selima Bwanzi i Kaseke ne treba ni pitati ima li tko kinin, lijek protiv malarije. Sigurno ga tamo ne možete naći. Ali Muleba je veliko selo, u kojem ima i osnovna i srednja škola. Zadužio sam starješinu kršćana da mi nađe kinin, ali poslije sat vremena vrati se i reče da je svuda pitao i nitko nema kinin. Tako veliko selo, u kojem svaki dan tko oboli od malarije, nitko nema lijeka! Tko je otporan, neka živi, a tko je slab, neka umre! Od malarije ne umire onaj tko ima lijek. I ja sam već od nje obolio oko stotinu puta.

Ali svaki sat na svijetu od malarije umre oko 80 osoba, ponajviše djece! I tako iz sata u sat, iz dana u dan iz godine u godinu. A za lijek treba platiti samo 15-20 kuna. Nema lijekova, jer nema novca, a kad čovjek umre, lijepo će i dostojanstveno „proslaviti“ njegovu smrt pjesmom, plesom i naravno, s pićem, jer bez njega nema „prave“ žalosti. U ovoj bijedi korist izvlače tzv. iscjelitelji molitvom, koji uvjeravaju ljude da im uopće ne treba tražiti lijekova i ići u dispanzer, jer će ih oni izliječiti molitvom. Kada tko ode u grad i kupi lijekove, prodaje ih u selu kako se prodaju i bomboni, ne znajući ni zašto je koji lijek predviđen, niti kako se troši. Na kraju, ako čovjek umre, pitat će vrača tko ga je „ubio“ i život će ići dalje. Eto, tako bolestan od malarije, s povraćanjem, proljevom, visokom temperaturom, ja se u ovim selima moram praviti da sam dobro, da sam veseo i da mi je drago što sam nakon dužeg vremena opet s njima... Kako teška zadaća!

I gromovi su udarali oko nas!

Žurimo poslije ručka napustiti Mulebu čim prije, jer smo više puta pokisli vozeći se prema Kalem. Poprilično dobrom cestom prolazimo kroz divne

krajolike, kroz zelenu savanu ispresijecanu potocima i rijekama. Oblaci se gomilaju ispred nas i sigurno će padati kiša popodne ili večeras. Nas dvojica jurimo na motoru dosta brzo, dok će animatoru Jean-Marieju trebati biciklom više od četiri sata do Kalem. S njim će se dobar dio puta voziti i vjeroučitelj William, a onda će skrenuti desno, prema jednom selu. Šaljem ga da izvidi stanje, da bismo i onamo došli slijedeći put i osnovali u selu Tshimangi katoličku zajednicu, ako tamo stanje bude zadovoljavajuće. Neki su nas ljudi pozvali, jer, kažu, i oni hoće moliti kao katolici. Nešto prije 16 sati stigismo u Kalem, zanimljivo malo selo. Svi se skupiše pozdraviti nas. Posebno su radosna djeca. Ona su svugdje na svijetu najbolji dio čovječanstva. Odmah me pozvaše u „kupaonicu“ iza kuće, gdje me čeka posuda vode. Kiša pomalo rominja. Brzo se okupah i utrčah u kuću. Tada počеше gromovi udarati uokolo, sve bliže i bliže. Jednom puče tako strašno da smo se svi stresli. Čujemo vani viku, graju, plač, jaukanje. Izidoh pogledati što se događa. Stotinjak metara niže od nas gori jedna koliba. Svi trče prema njoj, a oni koji prvi dojuriše, pokušavaju gasiti požar s ono malo

vode što se nađe u kućama. Uzaludan posao, jer je plamen zahvatio krov od suhe trave. Najhrabriji izbacuju brzo stvari, sve što je unutra. Vele mi da je to kuhinja starije kršćana. Nekoliko koraka dalje sjedi mu žena na zemlji, okružena ljudima koji plaču i viču, a u krilu drži dvanaestogodišnjega sina. Ne zna se je li živ ili mrtav. Bio je u kuhinji, ležao pokraj vatre i grom ga udario. Izgorjela mu je kosa na potiljku, a na leđima mu je spaljen nevelik dio kože. Trag od munje ostao je sve do pete na lijevoj nozi. Dječak se zove Lolo André. Ide u prvi razred srednje škole u Mutoyu, selu udaljenom 20 km. Došao je kući upravo radi nas, jer je htio da ga krstim. Razbolio se. Valjda ga je uhvatila malarija. Budući da ovdje nema lijekova, najbolji je „liječnik“ primaknuti se vatri i grijati se. Jer kad malarija uhvati, čovjeku je toliko hladno da se sav tresse. Eto, i mali Lolo se liječio uz vatru. Kad je grom udario u kolibu, udario i dječaka. Od silne graje ništa se ne razumije. U toj općoj gužvi i pomutnji ima i „liječnika“. Jedni ga zalijevaju običnom vodom, drugi nekom vodom u kojoj ima nekakvog korijenja, jedna žena donese neko lišće, protrlja ga u rukama i stavi ga u vodu kojom će zaliti dječaka, a netko donese obična palmina ulja, nali ga iz bidona u žlicu i gura žlicu u dječakova usta. Eto, ima ovdje svih vrsta liječnika. Svatko zna „svoj lijek“ koji liječi od groma. Ne treba se tomu čuditi. Zar u našoj domovini ne rade isto tako? Pogledajte slučaj kad čovjek oboli od raka. Iako je danas medicina vrlo napredovala na tom području, uz operaciju, kemoterapiju i zračenje, nađe se uvijek stotine „liječnika“ koji vam predlažu što će vas „sigurno izliječiti“. Jedni predlažu domaću suhu slaninu, drugi kažu: „Ni

za živu glavu jesti suho meso!“ Drugi opet preporučuju sirutku, a neki kozje mlijeko. Drugi opet magareće mlijeko ili određeno voće. A o čajevima da i ne govorimo. Ima stotine recepata i čajeva svih vrsta. I gotovo svi liječe „sto posto“! To navodim samo da se vidi da je čovjek posvuda isti. Puno se govori o afričkim vječevima. Istina je! Ali moderni hrvatski vječevi svaku večer na televiziji ubiru silne novce zbog praznovjerja hrvatskog čovjeka.

No vratimo se sada našem dječaku Lolu. Nakon jednog sata počeo pomalo otvarati oči. Živ je! Predlažem da ga na motoru odvezu u selo Mutoyo, gdje ima dispanzer i izučeni bolničar. Ali mi rekoše da dispanzer već dugo ne radi, jer je bolničar na putu i nitko ne zna kad će se vratiti. A i da je tu, ne bi imalo smisla ići u Mutoyo, jer u dispanzeru nema lijekova. Složiše se da bi najbolje bilo da Pierre pođe motorom potražiti travara koji je na ovom području poznat po tome da zna liječiti od groma. Stanuje u jednom malom selu udaljenom 20-ak km. Smrači se. Dječak se osvijestio i počeo pomalo govoriti. Uto stiže i Pierre s travarom. Donio je neko korijenje i trave i dao ih dječakovoj majci, uz upute kako to trošiti. Kiša nas je sve utjerala u kuću. Sjedimo i mirno pričamo, zadovoljni jer će dječak preživjeti. Bijaše nas desetak. Poče premještanje iz jednog kuta u drugi, jer udari jaka kiša, a krov je kao rešet! Treba posebno pratiti da nam ne pokisnu stvari, posebno odjeća i vreća za spavanje.

Osvanu jutro. Prvo što upitah bilo je: „Kako je Lolo?“ „Dobro“, rekoše. „Ustao je i već sam hoda.“ Pitam animatora: „Kakvi su komentari? Kako narod tumači ovaj udar groma?“ U redovitim prilikama narod tumači da grom ubija lopove i one koji imaju dug, a ne žele ga vratiti. A u ovome konkretnom slučaju animator mi odgovori: „Mišljenje je svijeta da postoji jedan zao čovjek koji nije zadovoljan što smo i u ovom selu osnovali katoličku zajednicu. Zato je poslao grom u našu kolibu ili u kuću starije kršćana. Ali vi kao svećenik i kao bijelac imali ste 'jako oružje za protuudar' i tako je taj zli promašio i jednu i drugu kuću, a pogodio samo kuhinju.“ A da zli ne odstupa od svoje namjere, „dokaz“ je i to da je prošle godine ubio

malo djeteta starije kršćana. Bio je to njegov prvi udar, a sada opet, evo, drugi. Sigurno se neće smiriti kad mi odemo. Moglo bi biti i većeg zla. Zato mi starije kršćana zabrinuto kaže: „Nisam nikomu ništa ukrao, nisam nikomu dužan. Ako jesam, a ne znam, platit ću.“ Čovjek je spreman sve dati da umiri zloga, da se okani njegove kuće. On pomalo sumnja i na svog pokojnog oca... I tako, neki će „prorok“ ili vječ doći i tražiti puno novca i koza da bi otkrio zloga i neutralizirao ga. Uzaludno bi bilo znanstveno tumačiti tomu narodu kako nastaje grom, u to nitko ne bi vjerovao. Spremamo se u crkvu. Bit će danas svečano. I dječak Lolo je tu. Došao je sam, iako još pomalo šepa. Prekriven je jednom krpom preko zadobivenih rana. Radost se vratila u selo. Zli nije uspio u svojoj namjeri. Kršteno je trinaestero odraslih i četvero male djece. Jedan par sklopio je crkveni brak. I ja bih trebao danas biti veseo, ali kako, kad malarija preuzima maha? U svim ovim selima nigdje nema kinina. Zbog toga će djeca i dalje umirati, a oni će pronaći nekoga na koga će svaliti sumnju za „zločin“.

„Liječnik“ – travar obećao je opet doći na biciklu da bi svojim liječničkim vještinama dao što veću težinu. Jer nije mala stvar da se po njega dolazi na motoru! Posebno kad se uokolo pročuje da je on liječio dječaka od groma i dječak ostao živ. Nitko se ne će pitati jesu li ozljede od munje bile samo površinske, nego će hvaliti travara kao specijalista za liječenje od groma. A on, uživajući u svom ugledu, dobro će znati unovčiti svoju reputaciju, u novcu, u kozama i u kokošima. Za manje od dva sata stigismo u Manyamunu. To je malo naprednije selo. Imaju dispanzer, u kojem rade dva bolničara i u dispanzeru imaju nešto lijekova. Poslah vjeroučitelja da mi odmah donese jednu dozu kinina, a ja odoh u kupaonicu. I dok se kupam, uhvati me tolika nemoć da sam se morao nasloniti i otpočiniti. Primakoh se kući i uz ogradu počeh povraćati. A svi koji su došli pozdraviti me, gledaju me s nekim sažaljenjem. Popih lijek i odmah odoh u krevet. Nisam ni večerao. Srećom, danas nemam baš nekog posla, jer je sv. misa predviđena za sutra. Dok se ja unutra preznojavam, vani kršćani glasno pričaju uz vatru s Williamom i Jean-Mariejem. Potraja to sve gotovo do pola noći.

Mučenica s. M. Clara Agano Kahambu

Setra M. Clara Agano Kahambu rođena je 3. srpnja 1976. godine u župi Luofu, biskupiji Butembo-Beni u DR Kongo od oca Jean - Pierre i majke Anastasie Kahindo, kao peto dijete u obitelji od desetero djece. U družbu Školskih sestara franjevki Krista Kralja, provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu, u misiji u DR Kongo u Ngubi u Bukavu primljena je u kandidaturu 16. studenoga 2000., u postulaturu 5. kolovoza 2001., u novicijat 25. kolovoza 2002., a doživotne zavjete položila je 2. kolovoza 2010. godine. Prije ulaska u samostan završila je srednju školu, smjer matematika i fizika. Kao redovnica završila je studij za pastoral obitelji na filozofskom Institutu Ruzizi u Bukavu (2004.-2007.); u srednjoj školi „Ifendula“ u Luhwinji je predavala psihologiju, pedagogiju i vjeronauk (veljača 2008.-2013.); bila je ravnateljica domaćinske škole u Muhungu u Bukavu sve do nasilne smrti (2013.-2016.). Bila je to škola za žene, djevojke i djecu koji nisu imali prilike pohađati osnovnu školu, te su ih sestre, u dogovoru sa župom, okupljale i učile čitati, pisati i obavljati razne domaće poslove. O tom projektu su na poseban način čitatelji misijskoga mjesečnika „Radosna vijest“ imali prilike u više navrata čitati, te dati i konkretnu potporu.

Sestre koje su živjele i koje su s. Claru platile u redovničkoj formaciji ističu da je pokazivala znakove rasta zrele osobe na općeljudskom i duhovnom planu. S velikim marom je sudjelovala u odgojnim programima. Pokazivala je oduševljenje za osobnu i zajedničku molitvu te se trudila oko kvalitete zajedničkog života. U školi je radila dobro, te brižno pripremala lekcije, a s kolegama profesorima je skladno surađivala. Učenici su je voljeli, premda je tražila rad. Imala je izražen osjećaj prema siromašnima i bolesnima što se vidjelo u njezinu nastojanju da im pomogne. K tomu sestre svjedoče da je bila tiha, društvena, plaha i požrtvovna. Imala je dara nastupa pred drugima. Glazbeno vrlo nadarena, s velikom radošću animirala je liturgiju.

Školske sestre franjevke Splitske provincije u DR Kongu prisutne od 1974. godine kada otvaraju misijsku postaju u DR Kongu, tadašnjem Zairu, gdje razvijaju široki djelokrug odgojnog i socijalnog rada. Sestre brinu o odgoju najsiromašnijih i skrbeći za društveno najugroženije, rade u srednjim školama, vrtićima, bolnicama, rodilištima, biskupijskom Caritasu gdje su im povjerena socijalna pitanja, a razvile su i projekt za neishranjenu djecu. Sestre franjevke u DR Kongu djeluju u četiri zajednice: u Luhwinji, u Nyantende, u Bukavu-Nguba i Bukavu-Muhungu. Trenutačno je tamo sedam Hrvatica i sedamnaest Kongoanki, uključujući dvije novakinje. Imaju pet postulantica i osam kandidatkinja.

PMD RH

U Muhungu u Bukavu u Demokratskoj Republici Kongu 29. studenoga 2016. ubijena je s. M. Clara Agano Kahambu, članica Družbe školskih sestara franjevki Krista Kralja provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu. Nakon jutarnje molitve otišla je na posao. Dok je radila u svom uredu Domaćinske škole u Muhungu u Bukavu, gdje je bila ravnateljica, napadnuta je i ubijena. Kada je pronađena, još je pokazivala znakove života, ali je izdahнула prije dolaska u bolnicu. To je još jedna krvava žrtva u lancu brutalnosti i nasilja koji već desetljećima vlada u DR Kongo. Sprovod s. M. Clare bio je 6. prosinca u Luhwinji nakon mise u katedrali u Bukavu. Također, na dan pokopa u kući provincijalne Uprave na Lovretu u Splitu bila je zadušnica na kojoj su u koncelecijaciji bili splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, predsjednik Vijeća za misije HBK hvarsko-bračko-viški biskup Slobodan Štambuk, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj vlč. Antun Štefan i mnogi svećenici.

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Marko Elpez, Sarajevo 50 KM * Djeca iz Caritasovog dječjeg vrtića, Sarajevo 40 KM * Antonija Marijanović 100 KM * Ivan Miletić, Mostar 100 KM * N. N., 300 KM * Pizzeria don Andjelo, Široki Brijeg 20 KM *

Jozo Ivković 50 KM * N. N., 50 EUR * Zlatko Tadić, Živinice 100 KM * Hroje Lovrić, Mostar 20 KM * Zrinka Drmić, Novi Travnik 50 KM * Bogoslovi, odgajatelji, studenti i profesori VBS, Sarajevo 51,30 KM, 49,10 KN, 1,03 EUR * Branko Crnjac, Uskoplje 200 KM * Vinka Luburić 200 CAD * Ivica Jovanovac 50 EUR * Franjo Stojić, Čitluk 250 KM * Snejžana Pelivan 47,10 KM * N. N., Sarajevo 300 EUR * vlč. Nick Ryan, Švicarska 800 KM * sestre Milosrdnice, Sarajevo 50 KM * N. N., 200 KM * Ivona Vinac i učenički srednje škole Vitez, Vitez 320 KM * sestre Klanjateljice Krvi Kristove, Kongora 72 KM * Župa Krepšić 69 KM, 10 KN, 226 EUR * Želimir Tomašević, učenički i djelatnici OŠ „Orašje“, Orašje 45,80 KM * Djeca iz Rodoča 345,50 KM, 2 KN * Ordinacija dentalne medicine dr. Mirjana Lelas 500 kn * Melani Majdandžić 500 kn * Adella Nikolić 500 kn * Franica Marlas 50 kn * Pave Radonić 300 kn * Nada Luzina 1.000 kn * Don Darko Jerković, Kula Norinska 1.000 kn * Ana i Milena Benjak 500 kn * Sanela Kućar 100 kn * Ines Jerković 200 kn * Jelena Grabant 200 kn * Jela Protić 100 kn * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Milka Vladović 100 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Misijska zajednica župe Gospić 1.550 kn * Nina Vodopić 100 kn * Vinko Klarić 150 kn * Zdenka Čondić 500 kn * Područna škola Zagorje 40 kn * Župa Martijanec 1.265 kn * Kristina Jurković 200 kn * Zdravko Topalović 100 kn * Jozo Jukić 2.000 kn + 1.000 kn * Željana Bobanović 100 kn * Suzana Malković 100 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Ivica Koprivnjak 1.000 kn * Klara Pošćić Stilin 100 kn * Župa Domaslovec 200 kn * Zvonimira Kisić 1.500 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Vlč. Berislav Hunski, HKC Hobart 500 AUD * Nedjeljka Koprivec 100 kn * Ivka Nedić 50 kn * Mira Goreta 200 kn * Toma Vuković 1.000 kn * Lucija Sočak Dančević 50 kn * Zdenka Čondić 100 kn * Miroslav Blažan 50 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Nikola Tomkić 250 kn * Vinko Pervan 100 kn * Goran Šipek 50 kn * Zlatica Borojević 500 kn * N. N. 50 kn * Alojzija Bakula 800 kn * Slavka Kopačin 300 kn * Juraj Brajnović 200 kn * Mario Preden 900 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Slavica Šota 100 kn * Dragica Radoš 100 kn * Katica Pelić 500 kn * Gordana Jurković 100 kn * Vesna Varga 162 kn * Kristina Mrzljak 200 kn * Nevenka Šemper 100 kn * Božidar Škarec 200 kn * Ivo Marušić 100 kn * Bosmattom d.o.o. 2.000 kn * Elizabeta Grigić 200 kn * Dragutin Matić 3.000 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Obitelj Majić 700 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * N. N. 380 kn * Ante Sabljilj 150 kn * Kazo Zelić 200 kn * Damir Dasović 1.200 kn * Vjekoslav Klarić 110 kn * Župa Gerovo 1.500 kn * Ivka Katavić 15.000 kn * Župa Prelog 4.000 kn * Crkva sv. Ante, Žaborić 2.388 kn + 75 kn * Obitelj Majić 1.500 kn * Ana Vučetić 1.200 kn * Josip Trbara 1.100 kn * B. V. 1.000 kn * Margareta Maslović 1.000 kn * Marin Nekić 1.000 kn * Marija Vulin 1.000 kn * Ambroz Cviljak 800 kn * Mario Oreč 750 kn * Milena Radonić 700 kn * Luca Ravlić 700 kn * Marija Ivezic 700 kn * Jelena Macan 600 kn * Gianfranco Biban 600 kn * Samostan sestara Naše Gospe,

Zagreb - Remete 500 kn * Blaženka Kuprešak 500 kn * Ljiljana Mirović 500 kn * Ljerka, Jakov, Dominik i Sara Krajcar 500 kn * Ivana Šilhan Pleša 500 kn * Marija Božulić Genda 500 kn * Maroje Matić 500 kn * Maroje Matić 500 kn * Marija Botica 500 kn * Matija Brekalo 500 kn * Ljekarne Bingula, Jastrebarsko 500 kn * Milosrdne sestre sv. Križa, Đakovo 500 kn * Davor Cindrić 500 kn * Ivica Mandić 500 kn * MIHAEL putnička agencija 500 kn * Filica Juričić 500 kn * Ljiljana Mirović 500 kn * Marko Šalić 500 kn * Marija Vlatković 500 kn * Marko * Đuro Tomić 410 kn * Antonija Perhaj 400 kn * Tinči Panžić 400 kn * Tadej Kolatahu 400 kn * Aleksandar Đura 400 kn * Carol Mirna Herak-Kramberger 400 kn * Luka Savin 400 kn * Karlo Gržić 400 kn * Kata Perić 400 kn * Danijel Krizmanić 400 kn * Ivana Knežić 350 kn * Zvonimir Zovko 350 kn * Marina Baraba 330 kn * Ordinacija dentalne medicine dr. Ladislav Zec 300 kn * Nada Poturiček 300 kn * Ante Čović 300 kn * Mira Lučić 300 kn * Ivan Faletar 300 kn * Irena Pokornji 300 kn * Zvone Bjeliš 300 kn * Nataša Šimunović 300 kn * Boško Meić Šidić 300 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn * Ana Šimić 300 kn * Agata Hudi 300 kn * Marina Panić 300 kn * Dinjar Vladimir 300 kn * Spec. ord. obit. med. dr. Jolanda Bilić 200 kn * G.M.P.vl. Marinko Režić 100 kn * Inter Media d.o.o. 100 kn * Samostan benediktinki sv. Andrija 100 kn * Župa Grobnik 50 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

T. K., Sarajevo 30 KM * N. N., Sarajevo 160 KM * Antonija Gajić, Doboš 50 KM * Anto i Kata Jeleč, Mostar 50 KM * Fama d.o.o., Široki Brijeg 500 KM * Tonči Zelenika, Mostar 200 KM * Ivanka Vidović 50 KM * N. N., Sarajevo 200 EUR * Anda J., Sarajevo 25 KM * Damir Biljan 300 kn * Sandra Španić 200 kn * Vlč. N. N. 2.000 kn * Vlč. Ivica Miškulin, župa Ličko Lešće 500 kn * Milka Brunec 200 kn * Nelica Validžić 200 kn * Župa Čunski 200 kn * Božena Klepić Hećimović 1.000 kn * Zoja Zubčić 50 kn * N. N. 100 kn * Josip Kordić 100 kn * Vera Čargonja 200 kn * Roko Srdarević 30 kn * Mirko Leško 1.000 kn * Blaško Kivić 200 kn * Gordana Šizgorić 65 kn * Drago Kolimbatović 3.100 kn * Pero Petanjak 100 kn * Branko Dragojević 350 kn * Maro Kaluz 200 kn * Josipa Rehlicki 100 kn * Željka Vodopija 200 kn * Gordana Jurković 300 kn * Ivica Vrdoljak 50 kn * Vera Čargonja 200 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * N. N. 380 kn * Ante Sabljilj 150 kn * Nada Alfirev 100 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Marko Čurković 375 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Ljerka Berković 20 kn * Osn. škola Mate Lovraka, Zagreb 360 kn * Župa Solinskih mučenika - Solin 1.500 kn * Župa sv. Mateja, Split - Ravne Njive 1.200 kn * Župa Brdovec 980 kn + 20 EUR * Župa Resnik 1.700 kn * Župa sv. Lastovo 1.800 kn * Župa Materinstva Bl. Dj. Marije, Split - Brda 3.000 kn * Srećko Šešet 50 kn * Nenad Grgičević 300 kn * Osn. škola Bukovac - Zagreb 1.500 kn * Sanja Zlatar 750 kn + 330 kn * Župa Bezgrešnog začeca Bl. Dj. Marije, Zagreb-Malešnica 440 kn + 110 kn * Osn. škola Antuna Kanižlića - Požeja 725 kn * Župa Sunja 2.250 kn * Suzana Todić 34 kn * Osn. škola Đure Deželica 3.310 kn, Ivanić Grad * Župa Umag 500 kn + 290 kn * Zdenko Šterc 8 kn * Osn. škola Popovača 1.500 kn * Tatjana Lenić 25 kn * Područna škola Zagorje 350 kn * Župa sv. Luke, Zagreb - Travno 500 kn * Osn. škola Antuna Mihanovića - Zagreb 1.000 kn * Emil Briš 25 kn * Tehnička škola Rudera Boškovića, Zagreb 800 kn * Učenički dom Marije Jambrišak, Zagreb 280 kn * Ana Filipović 50 kn

* Osn. škola Josipa Kozarca, Slatina 300 kn * Gordana Bertović 660 kn * Vedrana Čališ 105 kn * Gorana Majić 65 kn * Ana Rajić 100 kn * Osn. škola Ivana Rangera, Kamenica 1.140 kn * Petar Krešimir Hodžić 20 kn * N. N. 50 kn * Osn. škola Tina Ujević, Šibenik 500 kn * Osn. škola Knežinec Gornji 1.000 kn * Slavica Samardžija 25 kn * Krešimir Grevinger 13 kn * Osn. škola Ivana Meštrovića, Zagreb 565 kn * Srednja škola - Centar za odgoj i obrazovanje, Zagreb 500 kn * Osn. škola Žakanje 1.000 kn * N. N. 5 kn * Osn. škola Remete, Zagreb 1.500 kn * Ured za mlade HKB 500 kn * SKAC radionica 360 kn * Župa Sveta Marija pod Okićem 250 kn * Osn. škola F. H. Kiša, Lobar 750 kn * Tihana Strancarić 1.010 kn * Petra Zadravec 200 kn * Osn. škola Gripe, Split 2.970 kn * S. Damjana Barbarić 440 kn * Zlatica Tomljanović 30 kn * Osn. škola E. Kumičić, Velika Gorica 5.000 kn * XII. gimnazija, Zagreb 1.250 kn * Anamarija Bačić 65 kn * Jagoda Jurić 300 kn * N. N. 25 kn * Osn. škola Mate Lovraka, Zagreb 2.500 kn * Geodetska škola, Zagreb 550 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

Molitvena zajednica Emanuel, Grude 1.380 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * Benedikt Pehar, Čitluk 300 KM * Tonči Zelenika, Mostar 200 KM * Gordana Šizgorić 65 kn * Nikola Crnković 100 EUR * N. N. 380 kn * Tomislav Bilić 150 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Nada Rupčić, Ljubuški 100 KM * Irena Šimić, Humac 30 KM * Nikola Slišković, Široki Brijeg 100 KM * Ivanka Čavar, Široki Brijeg 50 KM * Dijana Blažević, Banja Luka 100 KM * Fama d.o.o., Široki Brijeg 500 KM * Slavko Burić 100 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * Jure i Dragan Rupčić, Ljubuški 2.000 KM * Ivanka Kusturic 30 kn * Vesna Hećimović 100 kn * Ante Zubak 300 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Molitvena zajednica Emanuel, Grude 400 KM * Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Koming d.o.o., Vitez 50 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * Berislav, Anđelka, Zrinka Šimunović i Željko Kučinić 250 EUR * Elena Krpan 200 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 100 KM * Nada Vuković 50 kn * Marija Noso 50 kn * Helena Frljak 60 kn * Specijalistička pedijatrijska ordinacije dr. Anto Kamenjašević 1.600 kn * Danica Kristić 100 kn * Anda Svoboda 50 kn * Igor Končurat 300 kn + 300 kn * Ivo Lasić 2.000 kn * Jelena Jakus Pamić 350 kn * Verica Grbić 270 kn * Sunčica Čoklica 50 kn * Roza Kokošarević 750 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Ivanka Boras 100 kn * Pyrusovci, sudionici seminara u Donjoj Dubravi, Virju i Ladanju Donjen - Marketing Dolenc Tim 629 kn * Silve Valjalo 100 kn * Tereza Milavić 300 kn * Marko Gulić 600 kn * Veronika Valičević 50 kn * Dario Maradin 100 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Vlatka Babić 200 kn * Silvije Kućinac 500 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Sonja Kovačević 200 kn * Frane Torbarina 100 kn * č. s. Merica Lovrić 50 kn * Nikola Janković 50 kn * Ante Kelava 750 kn * Mladen Zelić 100 kn * Župa Rovinj 450 kn * Zdenka Čondić 200 kn * Ana Marija Mišković 120 kn * Danica Humeck 20 kn * Goranka Rupe 100 kn * Marija Galić 50 kn * Tomislav Pavičić 50 kn * Ivica Bulić 100 kn * Štefica Petrić 500 kn * Ante Sabljilj 150 kn * Ivanka Nikolić 100 kn * Josip Trbara 1.100 kn * Mirjana Brežnjak 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Dragan Katić, Mostar 500 KM * Bruno Budimir 100 KM * Mara Musa-Pavković, Široki Brijeg 1.000 KM * Frano Rupčić, Ljubuški 100 KM * Maja Peraica 200 kn * Vesna Mohorovičić 40

kn * Nikola Horvat 100 kn * Željana Nižić 50 kn * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Jelena Jelinić 100 kn * Marin Sentić 10 kn * Marija Medić 150 kn * Dario Časar 100 kn * Jakov Raguz 200 kn * Mihael Popinjac 100 kn * Mirna Noethig 100 kn * Obitelj Majić 1.200 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Ivo Rumora 1.000 kn * Srećko Botrić 150 kn * Margita Žagarova 100 kn * Marija Vuković 200 kn * Katica Kuštro 100 kn * Mladen Crneković 100 kn * Maja Peraica 200 kn * Mate Barić 20 kn * Lidija Petrač 70 kn * Stane Radulović 50 kn * Marica Ivanović 100 kn * Ivan Slišković 200 kn * Siniša Hajsok 20 kn * Matija Knežević 50 EUR * Kata Sabelja 100 kn * Blaško Kivić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:
Domagoj Kužić 700 kn * Stjepan Berend 200 kn * Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:
Iva Miličević 200 kn * Ante Gelo 300 kn * Jasna Majcen 100 kn * M. Horvat 50 kn * Vikica Šalić 300 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Ivan Martić 747 kn * Lidija Jušić 50 kn * Ana Mrgan 100 kn * Iva Miličević 200 kn * Jasna Majcen 100 kn * Marija Donadić 200 kn * Dubravka Lipovac 1.000 kn * Ruža Doknjaš 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE, GLADNE I IZGRADNJU ŠKOLE U RUANDI:
Vanja Šeremet, Livno 50 KM * Župa sv. Josipa, Teslić 160 KM * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * Nada Rupčić, Ljubuški 100 KM * Molitvena zajednica Emanuel, Grude 330 KM * NCM Ivan Pavao II., Sarajevo 1.175,50 KM * Frano Rupčić, Ljubuški 100 KM * Aldijana Tadić i učenici OŠ „Lepenica“, Lepenica 100 KM * Romano Tripalo 150 kn * Zoran Zorica 100 kn * N. N. 100 kn * Stana Prskalo 150 kn * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Igor Pivac 500 kn * Srećko Botrić 150 kn * Marija Nikolić 50 kn * Romano Tripalo 150 kn * Marija Barić 20

kn * P. O., Sarajevo 200 EUR * Župa Bapska 4.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:
Draženko Pažin 3.300 KM * Marija Puharić 40 kn * Marija Bartošek 400 kn * Mihaela Viskov 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:
Učenici i djelatnici KŠC „Sv. Josip“, Sarajevo 3.002,35 KM, 15,82 KN, 4,10, 1.000 HUF * Seestre SMI, Livno 500 KN, 20 KM, 400 EUR * Božo Lovrić, Široki Brijeg 20 KM * Vikica Gašpar-Radak 20 KM * Ivo Lacić, Privlaka 200 EUR * Kata Nikolić, Sarajevo 200 KM, 100 EUR * Nikola Marković, Aladinići 50 KM * Anica Jurić i Zdravka Dejanović 100 KM * Nikolina Petrović, Vitez 5 KM * Katarina Verić 10 KM * HKZ „Troplet“ i SŠ likovnih umjetnosti Gabrijela Jurkića, Mostar 731 EUR * Anđelina Perić i PMI, Neum 850 KM * Maša Bulum 100 kn * Župa Jelsa 2.750 kn * Ljiljana Mesarov 50 kn * Vilma, Zagreb 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:
Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:
Vanja Šeremet, Livno 50 KM * Vilma, Zagreb 100 kn * N. N. 380 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:
Ružica Medvarić-Bračko 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:
Dom zdravlja, Široki Brijeg 373 KM * Nada Hrga 300 kn * Dragica Dumančić 100 kn * Jagoda Radman 70 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:
Dragica Dada Lopin, Aladinići 400 KN * s. Viktorija Dedić, Kakanj 50 KM, 10 GBP * T. K., Sarajevo 40 KM * Produženi boravak KŠC „Sv. Josip“, Sarajevo 124 KM, 13,25 KN, 2,92 EUR * Anđa J., Sarajevo 25 KM * Mario Čuk 200 KM *

Renato Bujanović 1.680 kn * Matija Knežević 50 EUR

ZA MISIJE U NIGERIJU:
Fra Augustin Kordić 500 kn

ZA MISIJE U KENIJI:
Fama d.o.o., Široki Brijeg 500 KM

ZA MISIJE U BOLIVIJU:
N. N., Sarajevo 150 KM * Dubravka Kuharić 100 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:
Helena Frljak 50 kn * Timotej Vuković 300 kn * Matija Knežević 50 kn * Mirjana Maurman 4.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:
N. N., Sarajevo 2.000 KN * Župa sv. Petra i Pavla, Mostar 2.260 KM * Franjo Stojić 20 KM * Tanja Matejčić 100 kn * Ivan Kedžo 500 kn * Hrvoje Došen 100 kn * Ivanka Cesar 200 kn * Ruža Juko 200 kn * Franciska Banović 60 kn * Kata Klarić 120 kn * Ana Milas 25 kn * Župa Resnik 2.000 kn * Dijana Pavlov 120 kn * Nira Vinković 20 kn * Stjepica Bucić 35 kn * Nevenka Palina 50 kn * Marina Tonšić 70 kn * GEC GP d.o.o. 500 kn * Tihomir Paulić 1 kn * Marija Migles 100 kn * Ana Šimić 500 kn * Željko Pacičić 200 kn * Josip Batinović 50 kn * Marija Horvat 500 kn * Luca Radman 20 kn * Pava Čukušić 30 kn * Filica Juričić 500 kn * Stjepan Huzjak 100 kn * GOBING 100 kn * Marin Martin 200 kn * Natko Blagojević 100 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:
S. Magna Borovac * Suzana Poljak, Poštanski ured Novi Golubovec * Lucija Dančević Sočak * Lidija Miler * Eko Veteran, Zagreb * Djelatnici Biskupskog ordinarijata Varaždin * Župa sv. Terezije od Djeteta Isusa, Rijeka * Bogoslovi, profesori i odgajatelji VBS, Sarajevo

MISIJSKA KRIZALJKA – Siječanj 2017.

Radosna vijest	Boja ubijene misionarke	Nestručnjak, svjetovnjak	Bora	Rutenij	Muško ime	Austrija	Skupljanje nepotrebnog	Stanovnici Azije	Nesvrš. od niknuti	Baka	Prema	A	Radosna vijest
Misionarka ubijena u Kongu													
Vrsta medvjeda						Žita koja rastu zimi Malen						Prvo slovo Vrsta drveta	
Grad u Hrvatskoj				Tomislav (umanj.) Njemačka							Amercij Sumpor		
Visoka umjetn. škola										Mjesto u Lici Strano muš. ime			
					Pribor (množ.)						IU Rt blizu juž. pola		
					Znalac lat. jezika								Zamjenica
					Elektro tehno institut				GN Kalij			Tona Gram	
					Nikal		Zemlja u kojoj je ubijena misionarka						

Rješenja iz prošlog broja: IVANČICA FULIR, ZAGREB, UKRAJINA.

